

Ορειβατώντας...

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ 2026

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΣΕΩΝ

- Εξόρμηση στην Βουλγαρία
- Ταΰγετος • Κρητικό Κυκλάμινο
- Κρητικός Έβενος
- Φουρόγατος

Ορειβατώντας...

**«Ο άνθρωπος, σ' οποιοδήποτε μονοπάτι κι αν γυρεύει την αλήθεια,
είναι υποχρεωμένος να φτάσει στη φύση.**

**Ακόμα κι αν τη διαστρέψει, ακόμα κι αν την καταστρέψει,
είναι υποχρεωμένος από κει να ξεκινήσει και εκεί να καταλήξει».**

Οδυσσέας Ελύτης

Η φράση αυτή αποτελεί έναν από τους κεντρικούς φιλοσοφικούς άξονες της σκέψης του για τη σύνδεση του ανθρώπινου πνεύματος με την υλική και πνευματική διάσταση της φύσης. Η σκέψη αυτή αναδεικνύει ότι, παρά τις προσπάθειες του ανθρώπου να απομακρυνθεί από αυτήν ή να την υποτάξει, η φύση παραμένει το αληθινό μέτρο και η πηγή της ύπαρξής του.

Ανεξάρτητα από τις επιλογές ή τους πνευματικούς δρόμους που ακολουθεί ο καθένας, η αληθινή ουσία της ζωής βρίσκεται στην επαφή με το φυσικό περιβάλλον. Η φύση δεν είναι απλά ένα σκηνικό, αλλά η απαρχή και το μέτρο των πάντων. Μέσα από αυτήν ο άνθρωπος βρίσκει τη γαλήνη και τον αληθινό του εαυτό.

Κυριακή 5
α. Νίδα - Τίμιος Σταυρός - Μυγερός

Αρχηγός: Μιχάλης Λυρατζάκης • Ώρες πορείας: 8 • Β.Δ.: 3

Ακολουθώντας το ορειβατικό μονοπάτι **E4** από το οροπέδιο της **Νίδας** (1.380 μ.) ανεβαίνουμε στην **Νίδα / Τίμιος Σταυρός** (2.456 μ.) η οποία είναι η ψηλότερη κορυφή της Κρήτης. Αφού απολαύσουμε τη μοναδική πανοραμική θέα σε όλο το νησί, επιστρέφουμε και κατόπιν ακολουθούμε το μονοπάτι που οδηγεί στον **Λάκκο του Μυγερού** (1.700μ) όπου και τερματίζουμε.

β. Φαράγγι Καρανταλέ

Αρχηγός: Ελένη Αρνοπούλου • Ώρες πορείας: 5 • Β.Δ.: 1+

Η διαδρομή μας ξεκινάει από το χωριό Σαϊτούρες Ρεθύμνου και είναι κυκλική. Από χωματόδρομο (διάρκειας περίπου 10') κατεβαίνουμε στην κοίτη του φαραγγιού το οποίο είναι ιδιαίτερα πλούσιο σε βλάστηση και με αρκετές κολύμπες με νερό, που καθιστούν τη διαδρομή μας δροσερή και αναζωογονητική. Θα συναντήσουμε ένα παλιό νερόμυλο καθώς και ασβεστοκάμινο. Όσο είμαστε μέσα στο φαράγγι περπατάμε στην κοίτη του και πάντα υπό σκιά, καθώς είναι δεντροσκεπές. Ένα μεγάλο μέρος της διαδρομής είναι εντελώς νέο (νεοχαραγμένο). Η επιστροφή μας στις Σαϊτούρες θα γίνει από ελαφρώς ανηφορικό χωματόδρομο. Μόλις φτάσουμε στο χωριό θα επιβιβαστούμε στο λεωφορείο και θα μεταβούμε σε κοντινή παραλία για μπάνιο.

Παρασκευή 10 - Κυριακή 12
Μέρωνας

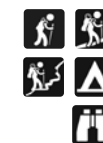
Αρχηγός: Θωμάς Πετροπούλου

Ένα τριήμερο στον όμορφο Μέρωνα Αμαρίου του νομού Ρεθύμνης, γενέτειρα πολλών σημαντικών Κρητικών, με διαμονή σε ένα πρότυπο οικότουριστικό κέντρο και ορεινό κάμπινγκ στην ενδοχώρα του Ρεθύμνου. Θα ανεβούμε στον Κέδρο από της Γιους τον Κάμπο, θα περπατήσουμε την καταπράσινη περιοχή ανάμεσα στον Μέρωνα και το Αμάρι και θα διασχίσουμε το φαράγγι του Πατσού νότια της λίμνης Ποταμών, στον δρόμο για τους Βολεώνες.

Παρασκευή 17 - Κυριακή 19
84η Πανελλήνια Ορειβατική Συνάντηση - Λευκά Όρη

Αρχηγός: Δ.Σ.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος οι ορειβάτες όλης της χώρας συναντιόμαστε σε κάποιο ελληνικό βουνό, το πλησιέστερο Σαββατοκύριακο στην εορτή του προστάτη μας Προφήτη Ηλία τον Ιούλιο. Φέτος η συνάντηση οργανώνεται από τον ΕΟΣ Χανίων, γίνεται στα Λευκά Όρη. Θα αξιωθούμε την κορυφή Γκίγκιλος (1.980 μ.), θα περπατήσουμε το φαράγγι της Σαμαριάς (2ο σε μήκος φαράγγι της Ευρώπης) και θα απολαύσουμε την περιοχή της Αγίας Ρουμέλης.

Κυριακή 26
Φαράγγι Τσιγκούνη - Οροπέδιο Μονοκαρά - Φαράγγι Κουδουμή

Αρχηγός: Δημήτρης Σφυράκης • Ώρες πορείας: 7 • Β.Δ.: 2

Δύο πολύ όμορφα φαράγγια στις βόρειες πλαγιές του Ορνού Όρους καθώς και το οροπέδιο της Μονοκαράς θα περπατήσουμε σε τούτη τη βουνοδιαδρομή μας. Αρχικά θα περπατήσουμε στο φαράγγι του Τσιγκούνη (ή Σκοτεινάγρας) το οποίο θα μας οδηγήσει στο οροπέδιο της Μονοκαράς (790 μ.). Κατόπιν θα μπορούμε και θα περπατήσουμε το φαράγγι του Κουδουμή.

Τετάρτη 29
Φεγγαροβραδιά στην παραλία

Αρχηγός: Δ.Σ.

Και φέτος μέσα στο ζεστό καλοκαιράκι, ο Ορειβατικός Σύλλογος Ηρακλείου, αφήνει για λίγο τα βουνά και απολαμβάνει την αρμονία του ήχου της θάλασσας. Γι' αυτό φίλοι και μέλη μας να είστε έτοιμοι για βραδινό μπανάκι και μουσική κάτω απ' το φως της πανσελήνου του Κόκκινου Ελαφιού. Η βραδιά θα συνοδεύεται με παγωμένες μπύρες, δροσερή σαλάτα και BBQ.

84η Π.Ο.Σ.

Τετάρτη 12 - Παρασκευή 14

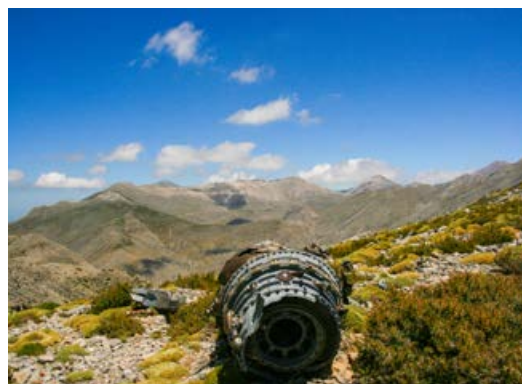
Διάσχιση Λευκών Ορέων

Αρχηγός: **Ζαχαρίας Ροδτάκης**

Ώρες πορείας: 9 + 11 • Β.Δ.: 4 / 4

Μια ξεχωριστή ορειβατική εμπειρία θα βιώσουμε σε αυτή την εξόρμηση στον ορεινό όγκο των Λευκών Ορέων. Θα αξιωθούμε ένα σημαντικό μέρος των κορυφών του εν λόγω βουνού, θα νιώσουμε έντονα την ιδιαιτερότητα και την αγριότητα του, θα περάσουμε από αρκετά μιτάτα και θα αισθανθούμε τις μυρωδιές του.

Κυριακή 2

Φαράγγι Κριτσάς

Αρχηγός: **Χριστίνα Τρανού - Δημήτρης Σφυράκης**

Ώρες πορείας: 5 - 8 • Β.Δ.: 1 - 3

Σε τούτη μας την εξόρμηση θα περπατήσουμε στην κοίτη του φαραγγιού της Κριτσάς φτάνοντας σχεδόν μέχρι το τέρμα του. Πρόκειται για ένα πολύ όμορφο φαράγγι ιδίως στο δεύτερο του μέρος. Θα ξεκινήσουμε από την έξοδο του φαραγγιού στην Κριτσά. Αρχικά το φαράγγι είναι στενό και επιβλητικό, ενώ στη συνέχεια ανοίγει στο σημείο που διακλαδίζεται με το ρέμα προς τις Τάπες. Λίγη ώρα μετά, η πρώτη ομάδα θα κινηθεί προς τις Τάπες, ενώ η δεύτερη θα συνεχίσει στην φιδοειδή κοίτη του φαραγγιού της Κριτσάς. Το φαράγγι αρχίζει σταδιακά να στενεύει και να αποκτά πιο πυκνή δενδρώδη βλάστηση ώστε να μπορούμε να περπατάμε υπό σκιά. Λίγο μετά το ύψος του κυπαρισσόδασους θα βγούμε από το φαράγγι προς τη θέση Ασπιδιωπό.

Κυριακή 23

Λευκώγια - Πλακιάς

Αρχηγός: **Θοδωής Τσιγγένης** • Ώρες πορείας: 6 • Β.Δ.: 2

Μια δροσερή εξόρμηση από τα Λευκώγια μέχρι τον γραφικό Πλακιά περπατώντας σε καλοδιατηρημένο λιθόστρωτο μονοπάτι, απολαμβάνοντας μοναδική θέα προς τον κάμπο, τα γύρω βουνά και τις νότιες ακτές της Κρήτης. Η διαδρομή περνά από βοσκοτόπια, πέτρινες μάντρες, προσφέροντας όμορφες εικόνες της κρητικής υπαίθρου.

Δευτέρα 24 - Πέμπτη 27

Όλυμπος

Αρχηγός: **Θωμάς Βισκαδουράκης**

Το βουνό των θεών του αρχαιοελληνικού κόσμου, το μέγιστο Όλυμπο θα αξιωθούμε σε αυτή την ορειβατική αποστολή μας. Θα διανυκτερεύσουμε σε 3 καταφύγια (Σπηλιος Αγαπητός, Γιόσος Αποστολίδης και Πετρόστρουγκα), θα ανέβουμε στο Μύτικα (την ψηλότερη κορυφή της χώρας μας - 2.918 μ), θα απολαύσουμε το επιβλητικό Στεφάνι και θα αφεθούμε στο ενεργειακό πεδίο και την μαγεία του οροπεδίου των Μουσών. (Το αναλυτικό πρόγραμμα της εξόρμησης θα ανακοινωθεί σύντομα).

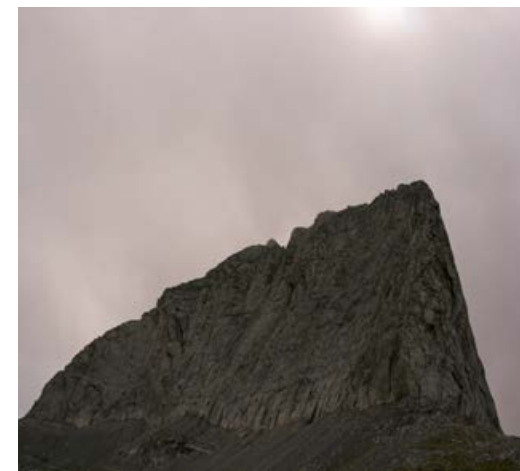
Τετάρτη 26 - Δευτέρα 31

Χίος

Αρχηγός: **Νείλος Πιτσινός**

Γνωρίζοντας τα μνημεία και την φύση στη πανέμορφη μυροβόλο Χίο. Θα απολαύσουμε ένα ολόκληρο εξαήμερο (αρχαιολογικό, περιπατητικό και ορειβατικό) στη Χίο του Ομήρου. Θα γνωρίσουμε τα Μαστιχοχώρια περπατώντας τα και θα επισκεφτούμε το εξαιρετικό μουσείο τους. Θα περιηγηθούμε στην αρχαία και βυζαντινή Χίο (Εμπορείος, Νέα Μονή, καστροπολιτεία του Ανάβατου, Κάστρο Χίου, Κάστρο Βολισσού). Θα ανέβουμε στην ψηλότερη κορυφή του νησιού, το Πελληναίο (1297μ) και θα περπατήσουμε σε παλιά μονοπάτια. Θα ξεναγηθούμε στον περίφημο Κάμπο με τα αρχοντικά του και στα σπήλαια στο Άγιο Γάλας. Και βέβαια θα ξεκουραστούμε απολαμβάνοντας τις όμορφες παραλίες του νησιού (Μαύρα Βόλια, Καρφάς, Αγία Φωτιά, Λιθί, Λευκάθια κλπ). Δεν θα παραλείψουμε βεβαίως τα μουσεία της και τα τοπικά εδέσματα με πρώτο την μαστίχα.

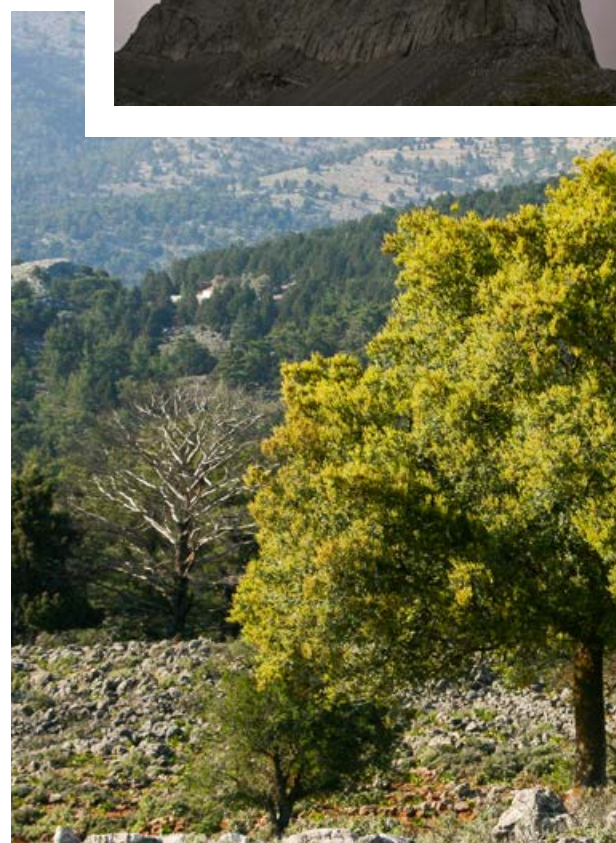
Κυριακή 30

Αν Γιάννης - Λιβανιανά - Λουτρό

Αρχηγός: **Γιάννης Κιστάκης** • Ώρες πορείας: 6 • Β.Δ.: 2

Από τον Άν Γιάννη Σφακιών θα περπατήσουμε σε ένα τμήμα του πευκοδάσους της περιοχής και κατόπιν θα κατηφορίσουμε και θα φτάσουμε στην κοίτη του φαραγγιού της Αράδαινας. Στη συνέχεια θα ανηφορίσουμε ελαφριά για την τοποθεσία Αζογυρές από όπου θα κατηφορίσουμε προς τον ερειπωμένο οικισμό των Λιβανιανών. Συνεχίζοντας το μονοπάτι μας θα φτάσουμε στην παραλία του Λύκου και κατόπιν στον γραφικό οικισμό του Λουτρού όπου και θα τερματίσουμε.

Σάββατο 5 - Κυριακή 6
44η Παγκρήτια Ορειβατική Συνάντηση
Δάσος Ρούβα
ΕΟΣ Μοιρών

Αρχηγός: Δ.Σ.

Κάθε χρόνο οι ορειβάτες από όλους τους Ορειβατικούς Συλλόγους της Κρήτης συναντιούνται για να περπατήσουν μαζί και να γνωριστούν καλύτερα. Φέτος η συνάντηση διοργανώνεται από τον ΕΟΣ Μοιρών και φιλοξενείται στο δάσος του Ρούβα. Η εκδήλωση περιλαμβάνει διανυκτέρευση σε σκηνές, ξεναγήσεις, φαγητό, γλέντι και ανάβαση σε κοντινή κορυφή.

Κυριακή 5
Γνωριμία με την Αναρρίχηση

Αρχηγός: Βάλια Ανδρεαδάκη • Ώρες πορείας: 5 • Β.Δ.: 1

Μια ευκαιρία για παλιούς και νέους αναρριχητές να ζήσουν μια πρωτότυπη εμπειρία στη φύση, να γνωρίσουν ένα συναρπαστικό άθλημα, να γίνουν επιτυχημένοι αθλητές και να συμμετέχουν σε αγώνες. Με την καθοδήγηση των προπονητών αναρρίχησης βράχου και μελών του ΕΟΣ Ηρακλείου, Θωμά Βισκαδουράκη και Βάλιας Ανδρεαδάκη, όλοι μπορούν να έρθουν σε επαφή με το άθλημα της αναρρίχησης βράχου, να σκαρφαλώσουν τουλάχιστον μια διαδρομή με απόλυτη ασφάλεια και χωρίς κανέναν κίνδυνο. Το αναρριχητικό πεδίο στο οποίο θα αναρριχηθούμε, θα αποφασιστεί ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες της ημέρας.

Σάββατο 12
Νήσος Ντία Αρχηγός: Γρηγόρης Καρανδινάκης

Μια μονοήμερη κρουαζιέρα στη νήσο Ντία ή Δία. Έχει σχήμα που θυμίζει γιγάντια σαύρα και αποτελεί έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς για μονοήμερες θαλάσσιες αποδράσεις στην Κρήτη. Το 1976, ο διάσημος ωκεανογράφος Ζακ-Υβ Κουστώ πραγματοποίησε έρευνες στον βυθό της Ντίας και ανακάλυψε αρχαία μινωικά ναυάγια και ίχνη λιμανιού, αποδεικνύοντας ότι το νησί χρησιμοποιούνταν ως στρατηγικό προπύργιο της Κνωσού.

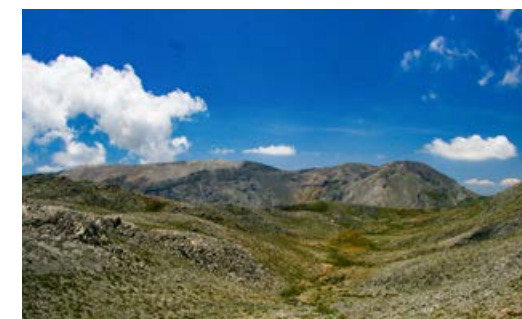

Κυριακή 13
α. Άρβη

Αρχηγός: Στέλιος Μπαρμπαγαδάκης • Ώρες πορείας: 6 • Β.Δ.: 2

Μια εξόρμηση στην ευρύτερη περιοχή της Άρβης και στο φαράγγι της. Εκεί όπου ευδοκμεί η καλλιέργεια της υπαίθριας μπανανιάς και που τα χελιδόνια δεν αποδίδουν το χειμώνα. Η πορεία μας είναι κυκλική περνάει από τον Άγιο Αντώνιο, την Παναγία τη Λυγιώτισσα, αγκαλιάζει το φαράγγι και καταλήγουμε στην Άρβη.

Κυριακή 13
β. Διάσχιση Δίκτης

Αρχηγός: Δημήτρης Σφυράκης • Ώρες πορείας: 10 • Β.Δ.: 4

Σε τούτη τη βουνοδιαδρομή μας θα περπατήσουμε στις τρεις ψηλότερες κορυφές της Δίκτης (άνω των 2000 μέτρων): Λάζαρος (2.085 μ.), Σπαθί (2.148 μ.) και Αφέντης (2.141 μ.). Αφετηρία μας θα είναι το οροπέδιο του Καθαρού (1.110 μ.). Θα ανέβουμε (κατά σειρά) στις προαναφερθείσες κορυφές, θα κατηφορίσουμε στο οροπέδιο του Ομαλού Βιάννου (1.330 μ.) και θα τερματίσουμε στην Κάτω Σύμη (770).

Κυριακή 20
Παραλιακό μέτωπο
Κοιτάδων Σφακίων

νέα

Αρχηγός: Χριστόφορος Χειλαδάκης • Ώρες πορείας: 5 • Β.Δ.: 1

Ξεκινάμε από τον ιστορικό Ναό της Παναγίας Θυμιάνης στο χωριό Κοιτάδες Σφακίων (της επονομαζόμενης και Αγίας Λαύρας της Κρήτης). Κινούμαστε κατά μήκος της άγριας ακτογραμμής των Κοιτάδων σε μονοπάτι άγνωστο στον πολύ κόσμο, περνώντας από βυζαντινές εκκλησίες και διάφορα μέρη ιστορικού & λαογραφικού ενδιαφέροντος, σπήλαια και μοναδικές παραλίες. Είναι ένα τοπίο με ιδιαίτερα γεωλογικά χαρακτηριστικά. Η πορεία μας τελειώνει στη Χώρα Σφακίων. Γίνεται δε πρώτη φορά από Σύλλογο.

Σάββατο 26 - Κυριακή 27
α. Πάχνες

Αρχηγός: Μιχάλης Λυρατζάκης • Ώρες πορείας: 6 • Β.Δ.: 2

Ανάβαση στην ψηλότερη κορυφή των Λευκών Ορέων. Μια διαδρομή βατή, κατάλληλη και για ορειβάτες με λίγη πείρα στο βουνό και τον βασικό εξοπλισμό. Από την Ανώπολη Σφακίων (600μ), με φορτηγάκια πάμε στη θέση Ρουσιές (1880μ). Από εκεί, ακολουθώντας το κλασικό μονοπάτι, ανεβαίνουμε στις Πάχνες (2453μ), την ψηλότερη κορυφή των Λευκών Ορέων και δεύτερη ψηλότερη της Κρήτης. Η επιστροφή γίνεται από το ίδιο μονοπάτι.

Κυριακή 27
β. Χωριό Κουρνάς

Αρχηγός: Γιάννης Κανάκης • Ώρες πορείας: 4 • Β.Δ.: 1

Τρία χωριά της Κρήτης, το ένα δίπλα στο άλλο, συναγωνίζονται μεταξύ τους σε ομορφιά, αλλά την παράσταση κλέβει ένα άλλο στοιχείο της διαδρομής: το δάσος Κουμαρές. Το μονοπάτι ξεκινά από τον παμπάλαιο οικισμό Κουρνά που έχει διατηρήσει τον παραδοσιακό του χαρακτήρα. Περνάμε από ένα εντυπωσιακό δάσος από αζிலάκες και καταλήγουμε πάλι στον Κουρνά. Η πορεία είναι κυκλική.

Σάββατο 3 - Κυριακή 4

α. Ε4 Σούγια - Αγία Ρουμέλν

Αρχηγός: Θωμάς Βισκαδουράκης • Ώρες πορείας: • Β.Δ.: 3

Πεζοπορία στο πιο όμορφο, αλλά και αρκετά απαιτητικό τμήμα του Ευρωπαϊκού μονοπατιού Ε4 στην Κρήτη. Αυτό, το μεγάλο σε μήκος παραλιακό μονοπάτι με τις αλλεπάλληλες υψομετρικές εναλλαγές, είναι κατάλληλο για έμπειρους ορειβάτες και προσφέρει τοπία μαγευτικής ομορφιάς.

Κυριακή 4 Τοπίο στις αντιθέσεις: Κεφάλα - Καλυβάκι

Αρχηγός: Νίκος Μυλωνάς • Ώρες πορείας: 7 • Β.Δ.: 2

Σημαντικό μαστοροχώρι του παρελθόντος η Κεφάλα, στα 350μ υψόμετρο, με πληθώρα αξιοσημείωτα κτίρια σήμερα και ορατά ακόμα τα σκαλιστά υπέρθυρα ενετικής τεχνοτροπίας. Η διαδρομή μας καταλήγει στην παραλία Καλυβάκι, εκεί όπου η εκβολή του ποταμού Βλυχάδα, συναντά τη θάλασσα.

Κυριακή 11 α. Διάσχιση Ψηλορείτη

Αρχηγός: Μιχαήλ Λυρατζάκης • Ώρες πορείας: 10 • Β.Δ.: 3

Η κλασική φθινοπωρινή διάσχιση του Ψηλορείτη που δίνει την ευκαιρία σε νέους και παλιούς ορειβάτες μας να απολαύσουν το μεγαλείο του λίγο πριν ντυθεί στα λευκά. Ξεκινάμε από το Οροπέδιο της Νίδας (1450μ.) ακολουθώντας το κλασικό μονοπάτι και ανεβαίνουμε στην κορυφή του Ψηλορείτη, Τίμιος Σταυρός (2456μ.). Από εκεί κατηφορίζουμε νοτιοδυτικά μέχρι το καταφύγιο του ΕΟΣ Ρεθύμνου, Τουμπωτός Πρίνος (1400μ.) και συνεχίζουμε την πορεία μέσα από δασωμένο μονοπάτι. Τερματίζουμε στο χωριό Φουρφουράς (500μ.).

β. Στα φιόρδ των Αστερουσιών: Μάταλα - Γουρνιά

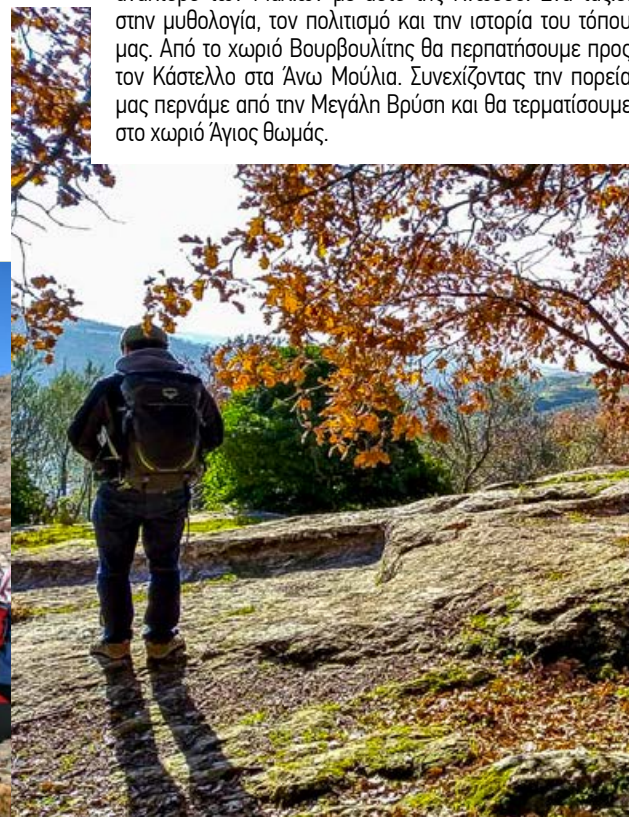
Αρχηγός: Μανώλης Σαββάκης • Ώρες πορείας: 6 • Β.Δ.: 2

Η διαδρομή μας ξεκινάει από τα Μάταλα, περνάει από την παραλία Κόκκινη Άμμος και καταλήγει στα Γουρνιά, όπου θα κάνουμε τη μεγάλη μας στάση. Απολαμβάνουμε το μπάνιο μας και επιστρέφουμε από την ίδια διαδρομή. Η πορεία μας είναι όλη εκτός μονοπατιού.

Κυριακή 18 α. Ραδάμανθους - Μίνωας ιι: Βουρβουλίτης - Άγιος Θωμάς

Αρχηγός: Γιάννης Κανάκης • Ώρες πορείας: 6 • Β.Δ.: 1

Όταν ο Δίας, μεταμορφωμένος σε λευκό ταύρο απήγαγε την Ευρώπη, την βασιλοπούλα της Φοινίκης, την έφερε στην Γόρτυνα, όπου και ερωτοτρόπησαν. Από τον έρωτά τους γεννήθηκαν τρεις γιοι: ο Μίνωας ο οποίος ήταν βασιλιάς στην Κνωσό, ο Ραδάμανθους, βασιλιάς στην Φαιστό και ο Σαρπηδόνας, βασιλιάς στα Μάλια. Ο Σύλλογός μας θα ενώσει με διαδρομές τους τέσσερις αυτούς αρχαιολογικούς χώρους: Σε πρώτη φάση θα ενώσουμε την Φαιστό με την Γόρτυνα και κατόπιν την Κνωσό. Σε δεύτερη φάση το ανάκτορο των Μαλίων με αυτό της Κνωσού. Ένα ταξίδι στην μυθολογία, τον πολιτισμό και την ιστορία του τόπου μας. Από το χωριό Βουρβουλίτης θα περπατήσουμε προς τον Κάστελλο στα Άνω Μούλια. Συνεχίζοντας την πορεία μας περνάμε από την Μεγάλη Βρύση και θα τερματίσουμε στο χωριό Άγιος Θωμάς.

Κυριακή 18

β. Σκίνακας - Κουδούνι - Γυριστή - Θέα

Αρχηγός: Θοδωρής Τσιγγένης • Ώρες πορείας: 9 • Β.Δ.: 3

Η αφετηρία της διαδρομής θα είναι λίγο πριν το αστεροσκοπείο στο Σκίνακα. Θα κινηθούμε ανατολικά σε αδιαμόρφωτο μονοπάτι στο χαρακτηριστικό ορεινό πεδίο του Ψηλορείτη και θα φτάσουμε στην κορυφή Κουδούνι (1.860μ). Συνεχίζοντας ανατολικά θα ανέβουμε στην κορυφή Γυριστή (1.779 μ) και από εδώ κινούμενοι επι της κορυφογραμμής και εκτός μονοπατιού θα φτάσουμε στη θέση Θέα όπου και θα τερματίσουμε. Η διαδρομή απευθύνεται σε έμπειρους ορειβάτες με εξοικείωση στο δύσβατο πεδίο των κρητικών βουνών.

Σάββατο 24 - Πέμπτη 29 Πήλιο

Αρχηγός: Ελένη Αρνοπούλου

Το βουνό των Κενταύρων, το οποίο παράλληλα αποτελούσε και θερινή κατοικία των θεών του Ολύμπου, θα έχουμε την ευκαιρία να περπατήσουμε και να εξερευνήσουμε. Το Πήλιο είναι κατάφυτο βουνό από δάση με πανύψηλες οξές, βελανιδιές, πλατάνια, αγριοκαστανιές, δασική πεύκη, καθώς και συστάδες υβριδογενούς ελάτης. Διαθέτει μεγάλο αριθμό από μονοπάτια-καλντερίμα, τα οποία μαζί με το σιδηρόδρομο Βόλου - Μηλεών, αποτελούσαν μέχρι την δεκαετία του '50 το μοναδικό άξονα επικοινωνίας των χωριών μεταξύ τους και με το Βόλο. Παρά το πέρασμα του χρόνου, πολλά από τα παλιά μονοπάτια διατηρούνται σε πολύ καλή κατάσταση χάρη στη φροντίδα των τοπικών κοινωνιών δίνοντας την ευκαιρία στον επισκέπτη να εξερευνήσει το βουνό από κοντά και με ασφάλεια. Σε μερικά από αυτά θα περπατήσουμε κατά τη διάρκεια αυτής της εξόρμησης. Το αναλυτικό πρόγραμμα θα ανακοινωθεί σύντομα.

Κυριακή 1
Παρανύμφες - Άγιος Παύλος - Τρεις Εκκλησιές

Αρχηγός: Νίκος Αναστασάκης • Ώρες πορείας: 7 • Β.Δ.: 2

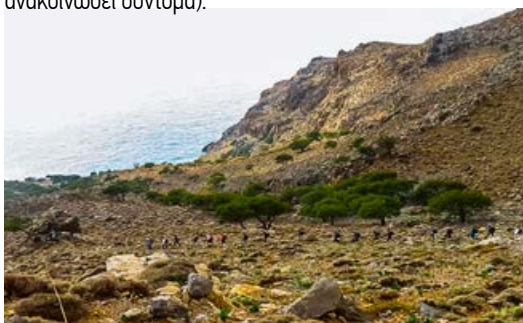
Εξόρμηση στα όμορφα Αστερούσια, με θέα το απέραντο γαλάζιο. Ξεκινάμε 2 χιλιόμετρα μετά τους Παρανύμφες, περνάμε από το Άγιο Πνεύμα, την παραλία Βοϊδόματο, τις Τρεις Εκκλησιές και το χαρουποδάσος τους (κατά πολλούς το μεγαλύτερο φυσικό στην Ευρώπη), από τον Άγιο Παύλο και τερματίζουμε στους Παρανύμφες.

Παρασκευή 6 - Πέμπτη 12
Άγραφα

Αρχηγός: Δημήτρης Σφυράκης

Σε αυτή την ορειβατική αποστολή μας θα ανέβουμε σε 5 από τις ψηλότερες κορυφές των Αγράφων: Καράβα (2.184 μ.), Βουτσικάκι (2.152 μ.), Ντελιδήμ (ή Αυγό) (2.163 μ.), Παλιομάντρι (1.832 μ.) και Καζάρμα (1.977 μ.). Θα απολαύσουμε το επιβλητικό τοπίο των Αγράφων ντυμένο στα φθινοπωρινά ερυθροπύρινα χρώματα, αφήνοντας τον ορεινό αέρα και τις μυρωδιές του νοτισμένου χωμάτου να κατακλίσουν το μέσα μας. (Το αναλυτικό πρόγραμμα θα ανακοινωθεί σύντομα).

Σαββατο 7 - Κυριακή 8
Εργασίες στο καταφύγιο

Αρχηγός: Φάνης Μάμος • Ώρες πορείας: 3 • Β.Δ.: 1

Τα μέλη και οι φίλοι του καταφυγίου θα συμμετέχουν ενεργά στις απαραίτητες εργασίες ώστε το καταφύγιο να είναι έτοιμο να δεχτεί επισκέπτες στη διάρκεια του χειμώνα. Οι εργασίες περιλαμβάνουν μεταφορές προμηθειών, κοπή και μεταφορά ξύλων και καθαριότητα κ.τ.λ.

Κυριακή 15

α. Μιτάτα στο όρος Χορεύτρες

νέα

Αρχηγός: Δημήτρης Σφυράκης • Ώρες Πορείας: 7 • Β.Δ.: 3

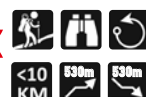
Αυτή η βουνοδιαδρομή αποτελείται κατά κύριο λόγο από μονοπάτια που χρησιμοποιούν οι ντόπιοι κτηνοτρόφοι, οι οποίοι περνούν ένα μεγάλο μέρος της ζωής τους σε αυτό το μοναδικής ομορφιάς τοπίο στα ορεινά της αποκορωνιώτικης μαδάρας. Τα μιτάτα και τα μικρά ξακλήσια που θα συναντήσουμε στο διάβα μας, θα μας υπενθυμίζουν τη διαχρονική σχέση των ανθρώπων της περιοχής με τα βουνά και την κτηνοτροφική δραστηριότητα.

β. Ο δρόμος του βοσκού

Αρχηγός: Κωνσταντίνη Αρετάκη

νέα

Ώρες Πορείας: 5 • Β.Δ.: 1

Στα παλιά μονοπάτια των βοσκών με τις εναλλαγές τοπίων, τη φανταστική θέα, τη σπηλιά των επαναστατών και ένα απαιτητικό ορεινό μονοπάτι. Ξεκινάμε από το εμβληματικό χωριό της Ασή Γωνιάς Αποκορώνου, γενέτειρα οπλαρχηγών και συγγραφέων με πιο γνωστό τον «Κρητικό Μαντατοφόρο» Γιώργο Ψυχουντάκη. Περνάμε μια μικρή εποχική λίμνη μέσα σε πλατανόδασος, κατόπιν από τη θέση Χαβίδα Πόρος, τη γραφική εκκλησία του Αγίου Ιωάννη και φτάνουμε στο εκκλησάκι του Τιμίου Σταυρού. Διασχίζουμε ένα δασωμένο φαράγγι και δίπλα από το ποτάμι που το διατρέχει, το μονοπάτι μας οδηγεί πίσω στην Ασή Γωνιά.

Σαββατο 21
Canyoning - Φαράγγι Παστρικού

Αρχηγός: Θωμάς Βισκαδουράκης • Ώρες πορείας: 4 • Β.Δ.: 1

Το φαράγγι του Παστρικού είναι μικρό φαράγγι που σχηματίζεται στη βόρεια πλευρά των Αστερουσίων. Ξεκινάει από ένα μικρό οροπέδιο με αρχαία ελαιόδεντρα, όπου βρίσκεται ναός αφιερωμένος στον Άγιο Κύριλλο, και τερματίζει στην περιοχή της Γαλατεής. Στην πορεία του φαραγγιού σχηματίζονται 10 καταβάσεις με τη μεγαλύτερη στα 25 μέτρα, δημιουργεί πολύ στενά περάσματα, μικρές βάθρες που συγκρατούν νερό και εντυπωσιακούς μαιάνδρους, κατατάσσοντάς το στα ομορφότερα τεχνικά φαράγγια των Αστερουσίων. Τα εναλλασσόμενα πετρώματα δημιουργούν απίθανους σχηματισμούς με διάφορα χρώματα, με αποκορύφωμα το «μάτι» στη βάση του μεγαλύτερου καταρράκτη, που θυμίζει μάτι τίγρη.

Κυριακή 22
Ο Γύρος της Λίμνης Κουρνά

νέα

Αρχηγός: Νίκος Μυλωνάς • Ώρες πορείας: 5 • Β.Δ.: 1

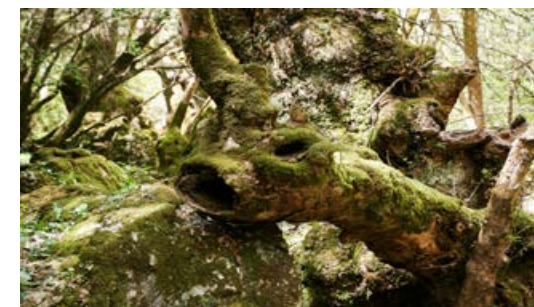
Δύο από τα Λευκά Όρη, η λίμνη Κουρνά είναι ένα βαθύ γαλάζιο διαμάντι που προσφέρει απλόχερα νερό στον καταπράσινο Αποκόρωνο. Φτάνοντας στην όχθη της, εκεί όπου ξεκινάει το μονοπάτι, όποιος ψάχνει να βρει τον ποταμό που τη γεμίζει, συντομα θα ανακαλύψει πως το νερό αναβλύζει από τα βάθη της γης, εκεί όπου η λίμνη καθρεφτίζει τα αγέρωχα βουνά που την περιβάλλουν. Στην αρχή η διαδρομή μας κινείται κοντά στην όχθη και στην συνέχεια ανηφορίζει φτάνοντας σε ένα πλάτεμα με ελιες. Συνεχίζοντας σε ένα παλιό μονοπάτι, κρεμασμένο πάνω από την λίμνη με θέα μοναδική, διασχίζουμε εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες και κατηφορίζουμε πίσω στην όχθη.

Κυριακή 29
Φαράγγι Μούντρο - Φαράγγι Βιλανδρέδου

Αρχηγός: Μιχάλης Λυρατζάκης • Ώρες πορείας: 5 • Β.Δ.: 1

Πεζοπορική διαδρομή με την οποία διασχίζουμε δύο γνωστά και πανέμορφα Φαράγγια στο νομό Ρεθύμνου, το Φαράγγι του Βελονάδο και το Φαράγγι του Κάτω Πόρου. Ξεκινάμε από το χωριό Μούντρος (350μ.) και αφού διασχίσουμε το Φαράγγι του Βελονάδο καταλήγουμε στο χωριό Βελονάδο. Το Φαράγγι του Κάτω Πόρου είναι παράλληλο με το πρώτο, καταπράσινο, γεμάτο πλατάνια και βελανιδιές. Στα τοιχώματα του δημιουργούνται σπηλαιώσεις και βραχοσκεπές με μοναδικούς χρωματισμούς. Χαρακτηριστικό του φαραγγιού το σημείο που τα τοιχώματά του στενεύουν επιβλητικά. Η πορεία περνάει από την τοποθεσία των Πέντε Παρθένων και καταλήγει στην Αργυρούπολη (300μ.).

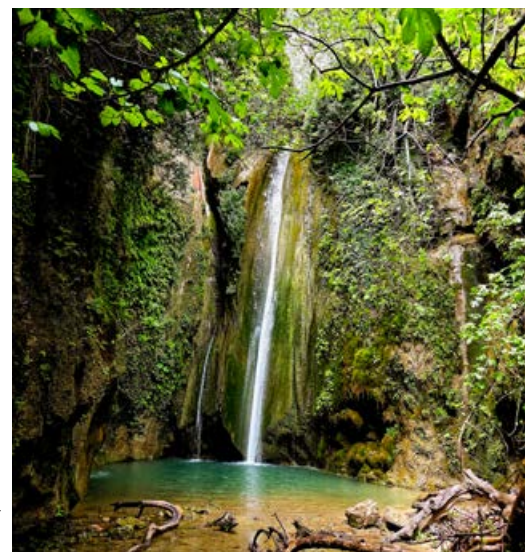

Κυριακή 6 Ρακοκάζανο

Αρχηγός: Δημήτρης Σφυράκης • Ώρες πορείας: 4 • Β.Δ.: 1

Μια διαφορετική ημέρα θα είναι η σημερινή, καθώς θα συνδυάσουμε (χαλαρή) ορειβασία και διασκέδαση. Θα κάνουμε μια χαλαρή διαδρομή στις νότιες παρυφές της Θρυπής και κατόπιν θα μεταβούμε σε ρακοκάζανο στην περιοχή των Αχλίων όπου θα απολαύσουμε φρεσκοαποσταγμένη ρακή, κρεατάκι στα κάρβουνα και χορό. (Η επιλογή της διαδρομής θα εξαρτηθεί από τις καιρικές συνθήκες των ημερών).

Σάββατο 12 - Κυριακή 13 α. Άνω Ασίτες - Καταφύγιο Πρίνος - Γυριστή - Κουδούνι - Καταφύγιο

Αρχηγός: Γρηγόρης Κοκολακης • Ώρες πορείας: 2+9 • Β.Δ.: 1+3

Το Σάββατο το μεσημέρι θα ανέβουμε από τους Άνω Ασίτες (600μ) στο καταφύγιο Πρίνος του Συλλόγου μας (1080μ), όπου και θα διανυκτερεύσουμε. Νωρίς το πρωί της Κυριακής θα ξεκινήσουμε την πορεία με προορισμό την κορυφή Γυριστή (1779μ) και κατόπιν την κορυφή Κουδούνι (1860μ). Στη συνέχεια θα επιστρέψουμε στο καταφύγιο και από εκεί στους Άνω Ασίτες.

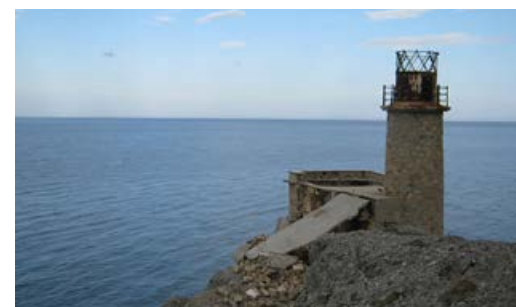

Κυριακή 13 β. Ραδάμανθους - Μίνωας IV: Άγιος Θωμάς - Αρχάνες

Αρχηγός: Γιάννης Κυστάκης • Ώρες πορείας: 6 • Β.Δ.: 1

Όταν ο Δίας, μεταμορφωμένος σε λευκό ταύρο απήγαγε την Ευρώπη, την βασιλοπούλα της Φοινίκης, την έφερε στην Γόρτυνα, όπου και ερωτοτρόπησαν. Από τον έρωτά τους γεννήθηκαν τρεις γιοι: ο Μίνωας ο οποίος ήταν βασιλιάς στην Κνωσό, ο Ραδάμανθους, βασιλιάς στην Φαιστό και ο Σαρπηδόνας, βασιλιάς στα Μάλια. Ο Σύλλογός μας θα ενώσει με διαδρομές τους τέσσερις αυτούς αρχαιολογικούς χώρους: Σε πρώτη φάση θα ενώσουμε την Φαιστό με την Γόρτυνα και κατόπιν την Κνωσό. Σε δεύτερη φάση το ανάκτορο των Μαλίων με αυτό της Κνωσού. Ένα ταξίδι στην μυθολογία, τον πολιτισμό και την ιστορία του τόπου μας. Τούτη την μέρα θα περπατήσουμε από τον Άγιο Θωμά μέχρι τις Αρχάνες όπου και θα τερματίσουμε. Και τα δύο αυτά χωριά της ενδοχώρας του Ηρακλείου ήταν ιδιαίτερα σημαντικά στην οικονομία του βασιλείου της Κνωσού.

Κυριακή 20 Βρουχάς - Αφορεσμένος - Πλάκα

Αρχηγός: Γιάννης Κανάκης • Ώρες πορείας: 5 • Β.Δ.: 1

Η πορεία μας ξεκινάει από το Βρουχά Μεραμπέλλου (200μ) και βαδίζουμε σε αγροτικό δρόμο με πορεία προς τη βόρεια ακτογραμμή του Μεραμπέλλου, έως το ερειπωμένο χωριό Μυρωνικήτας. Συνεχίζουμε σε χωματόδρομο και σε βραχώδες μονοπάτι με θέα το απέραντο γαλάζιο του Κρητικού πελάγους. Φτάνουμε στο ακρωτήριο του Αγίου Ιωάννη και τον ιστορικό Φάρο του Αφορεσμένου και από εκεί στην Πλάκα όπου και τερματίζουμε. Το τοπίο είναι ξεχωριστά άγριο, ανεμοδαρμένο και άγονο.

ΚΑΛΕΣ
ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ...

...και μια ανακοίνωση με αίσθηση... αυτοσεβασμού!

Οι ακυρώσεις που ενδεχομένως προκύπτουν για τις ορειβατικές εξορμήσεις, θα πρέπει να γίνονται εγκαίρως.

Συγκεκριμένα, για μονοήμερες εξορμήσεις της Κυριακής, θα πρέπει να γίνονται έως και την Παρασκευή, ενώ για εξορμήσεις του Σαββατοκύριακου έως και την Πέμπτη, τις ώρες που είναι ανοικτός ο Σύλλογος, ώστε να μπορούν να ειδοποιούνται εγκαίρως τα άτομα που τυχόν δεν πρόλαβαν θέση και είναι στην αναμονή. Όσοι δεν ακυρώνουν έγκαιρα, με αποτέλεσμα να στερούν από κάποιο φίλο συνορειβάτη την ευκαιρία να μετέχει αυτός/αυτή ή να ζημιώνουν οικονομικά τον Σύλλογο, υποχρεούνται να καταβάλουν το αντίτιμο της εξόρμησης.

Ας σεβόμαστε λοιπόν το δικαίωμα όλων στις συλλογικές δραστηριότητες!

Με εκτίμηση,
το Δ.Σ. του Ε.Ο.Σ. Ηρακλείου

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΒΑΘΜΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

Βαθμοί Δυσκολίας						
ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ	ΩΡΕΣ ΠΟΡΕΙΑΣ	ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ	ΧΙΟΝΙ	ΧΡΗΣΗ ΠΙΟΛΕ/ ΚΡΑΜΠΟΝ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗ ΣΤΟ ΥΠΑΙΘΡΟ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΡΧΗΓΙΩΝ
1	έως 5	έως 500μ.	-		-	
2	έως 7	έως 800μ.	-		-	Καλή φυσική κατάσταση & ανάλογος εξοπλισμός
3	έως 9	έως 1200μ.	-		-	
4	πάνω από 9	πάνω από 1200μ.	-		-	
5	έως 8	έως 1000μ.			-	Καλή φυσική κατάσταση & ανάλογος εξοπλισμός
6	πάνω από 8	πάνω από 1000μ.			-	
7	πάνω από 8	πάνω από 1000μ.			Μεταφορά καταληγνυτικού εξοπλισμού	
ΠΡΟΣΟΧΗ: Το σύμβολο + προστίθεται στο βαθμό δυσκολίας (π.χ. 2+, 3+, 4+ κλπ.) όταν υπάρχουν αναρριχητικά περάσματα, εκτεθειμένες κόψεις, λούκια ή κλίσεις χιονιού / πάγου από 40° και πάνω. Η συμμετοχή σε τέτοιες εκδρομές απαιτεί πολύ καλή φυσική κατάσταση και εξοικείωση με το ορεινό πεδίο. Για τις χειμερινές αναβάσεις απαιτούνται επίσης γνώσεις στοιχειώδους ασφάλισης συντρόφου με τεχνικά μέσα.						
ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ: • Οι συμμετέχοντες πρέπει να φέρουν μαζί τους τον απαιτούμενο ατομικό εξοπλισμό και να λαμβάνουν υπόψη ότι πάντα υπάρχει η πιθανότητα αντίξωων καιρικών συνθηκών. • Οι διαδρομές από βαθμό 2 και πάνω μπορεί να είναι εκτός μονοπατιού. • Στις διαδρομές με χιόνι απαιτείται η γνώση χρήσης πιολέ - κραμπόν και γνώση του χειμερινού βουνού. • Οι αναγραφόμενες ώρες υπολογίζονται κατά προσέγγιση και εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες, την ποιότητα του χιονιού και την ομοιογένεια της ομάδας. • Οι αρχηγοί των αναβάσεων μπορούν να αποκλείσουν από την διαδρομή άτομα που δεν είναι εφοδιασμένα με τον απαιτούμενο κατά περίπτωση εξοπλισμό, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της ανάβασης ή για οποιοδήποτε άλλο βάσιμο λόγο, για τη δική τους ασφάλεια.						

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

Ο ρόλος του εξοπλισμού στο βουνό είναι πολύ σημαντικός γιατί εκτός από το ότι μας παρέχει ασφάλεια, μας βοηθά να προωθηθούμε σωστά στο βουνό και βοηθά στην επιβίωσή μας σ' αυτό με τις όποιες συνθήκες. Θεωρήσαμε αναγκαίο λοιπόν να χωρίσουμε σε δύο κατηγορίες τον εξοπλισμό ανάλογα με τις κλιματολογικές συνθήκες. Κάθε ορειβάτης κατά την κρίση του μπορεί να επιλέγει ανάλογα με την εποχή και τον καιρό ποιος εξοπλισμός είναι αναγκαίος.

ΑΠΛΗ ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ

- Σακίδιο (με φαρδείς ιμάντες και ζώνη στην μέση)
- Παγούρι 1,5 - 2 λίτρα
- Φακός κεφαλής (μπαταρίες εφεδρικές)
- Άρβυλα ελαφριά εύκαμπτα (να καλύπτουν τον αστράγαλο)
- Ορειβατικά μπατόν (προαιρετικά)
- Ρουχισμό κατάλληλο με την εποχή. Φοράμε πάντα άνετα ρούχα. Πάντα κρατάμε κάτι παραπάνω απ' ότι νομίζουμε ότι χρειάζεται (π.χ. fleece ή μάλλινο πουλόβερ, θερμοεσώρουχα)
- Κάλτσες βαμβακερές ή μάλλινες (κατάλληλες για ορειβασία ή trekking)
- Σκούφο, γάντια, καπέλο ήλιου, αντιηλιακή κρέμα, γυαλιά ήλιου.
- Αντιανεμικό (αδιάβροχο και διαπνέον)
- Πυξίδα, σουγιάς, σφυρίχτρα, σπέρτα
- Κατάλληλη τροφή (ξηρούς καρπούς, σταφίδες, σοκολάτα)
- Πλαστικές σακούλες (για μεταφορά σκουπιδιών, βρεγμένων ρούχων)
- Χοντρές πλαστικές σακούλες για την προστασία του ρουχισμού και του ευαίσθητου εξοπλισμού από την βροχή.
- Ατομικό φαρμακείο

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΒΟΥΝΟ

Ότι χρειαζόμαστε σε μια απλή πεζοπορία συν

- Άρβυλα χειμερινά (δερμάτινα καλυμμένα με λίπος ή πλαστικά)
- Γκέτες για τα χιόνια
- Κάλτσες μάλλινες και εφεδρικές
- Κραμπόν πιολέ (με την συμβουλή του αρχηγού)
- Θερμοεσώρουχα πάνω κάτω
- Παντελόνι μάλλινο ή συνθετικό fleece
- Πουλόβερ μάλλινο ή συνθετικό fleece
- Σκούφο, γάντια (απλά και αδιάβροχα)
- Σαλοπέτα ή τζάκετ διαπνέον αδιάβροχο
- Πουπουλένιο μπουφάν
- Αλουμινοκουβέρτα

Αν η δραστηριότητα είναι με διανυκτέρευση απαιτείτε:

- Αντίσκηνο
- Υπόστρωμα μονωτικό (κάρματ)
- Υπνόςακος ανάλογα την εποχή και τις καιρικές συνθήκες
- Γκαζάκι
- Μαγειρικά σκεύη

Επεξήγηση συμβόλων

Πεζοπορική Διαδρομή	Αναρριχητικός Εξοπλισμός	Υψομ. διαφορά: Κατάβαση 600m
Ορειβατική Διαδρομή	Εξοπλισμός Σκι	Συνολική Ανάβαση
Μονοπάτι	Χειμερινός Εξοπλισμός	Συνολική Κατάβαση 1740 m
Χωματόδρομος	Υψομ. διαφορά: Ανάβαση 600m	Συνολικό Μήκος 12 Km

Υποφοβικά περάσματα	Φακός	Canyoning
Διαδρομή μικρότερη 10 km	Διανυκτέρευση σε Δωμάτια	Πόσιμο Νερό
Διαδρομή μεγαλύτερη 10 km	Διανυκτέρευση σε Καταφύγιο	Κατάλληλη για παιδιά
Κυκλική Διαδρομή	Διανυκτέρευση σε Σκηνές	Ωραία θέα
Περάσματα από νερό	Αγροτικός δρόμος	Δύσκολη διαδρομή

Κείμενο - Φωτογραφίες: Φάνης Μάμος

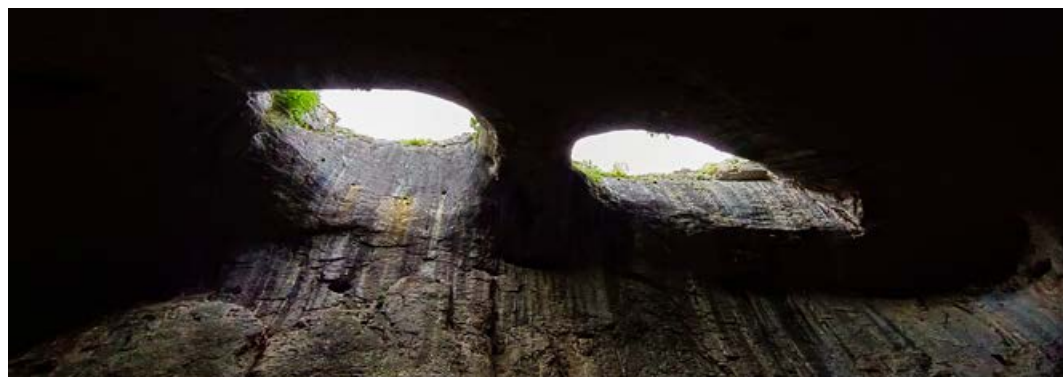
Εννέα ημέρες εξόρμησης και εξερεύνησης της φύσης, της ιστορίας και του πολιτισμού της πανέμορφης γειτονικής μας χώρας, που μας χάρισε όμορφες εικόνες και στιγμές. Με την βοήθεια του Γιάννη Κουνελάκη, φίλου και συνορειβάτη του Ε.Ο.Σ. Κορίνθου, γνωρίσαμε την Βουλγαρία, θαυμάσαμε τα τοπία και τις πόλεις της, περπατήσαμε σε πανέμορφα μονοπάτια και βουνά και επιστρέψαμε στην Ελλάδα γεμάτοι αξέχαστες εικόνες.

Αναχωρήσαμε το **Σάββατο 16 Μαΐου 2026** αεροπορικώς για Θεσσαλονίκη κι από κει συνεχίσαμε με το λεωφορείο μας για την Βουλγαρία. Πέρασαμε τα σύνορα χωρίς καθυστέρηση, μια που η Βουλγαρία είναι μέλος της Ε.Ε. και

το νόμισμά της είναι πια το ευρώ. Στο δρόμο κάναμε μια στάση για φαγητό σε ένα χωριό, όπου πραγματικά χορτάσαμε φαγητό και φιλοξενία. Αργά το βράδυ φτάσαμε στο ξενοδοχείο μας και πέρασε αμέσως για ύπνο για να είμαστε ξεκούραστοι την επόμενη μέρα. Ξημέρωσε η **Κυριακή 17 Μαΐου**, πήραμε το πρωινό μας και ξεκινήσαμε για την λουτρόπολη **Bankya**. Η πεζοπορία μας διέσχισε δάση και λιβάδια σε άριστα σηματοδοτημένο και άνετο μονοπάτι με μια ωραία συννεφιά. Η πρώτη μας επαφή με την βουλγαρική φύση μας άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις. Όλα όμορφα και τακτοποιημένα.

Συνεχίσαμε στο **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Σόφιας**, ένα από τα μεγαλύτερα ιστορικά μουσεία στη

Βαλκανική Χερσόνησο. Οι συλλογές του, με περισσότερα από 650.000 μνημεία του πολιτισμού και ένα πλούσιο ιστορικό αρχείο, καλύπτουν την περίοδο από την 5η χιλιετία π.Χ. μέχρι σήμερα. Ορισμένα από τα πολυτιμότερα αντικείμενα των συλλογών είναι θρακικά, αρχαιοελληνικά και ρωμαϊκά μνημεία της αρχαιότητας της Ευρώπης, έργα τέχνης, βυζαντινές εικόνες, εθνογραφικό υλικό, εμβλήματα κ.ά. Μας άρεσε γιατί μάθαμε πολλά. Στη συνέχεια, λίγο πριν φτάσουμε στην Σόφια, κάναμε στάση **στις Καμπάνες, (Kambanite)**, ένα μοναδικό μνημείο αφιερωμένο στην ειρήνη, τη φιλία και τη συνεργασία των λαών. Στον περιβάλλοντα χώρο βρίσκονται περισσότερες από 100 καμπάνες, δώρα από χώρες όλου του κόσμου.

Τις χτυπήσαμε όλες. Σαν τα παιδάκια θέλαμε να ακούσουμε τον χτύπο όλων.

Επιστροφή στην **Σόφια** και μείναμε με το στόμα ανοιχτό! Πού είναι η πόλη; αναρρωτιόμαστε. Μόνο πάρκα βλέπαμε, δάση, γρασίδι και μεγάλους δρόμους. Το πράσινο κυριαρχεί παντού, συναντήσαμε πολλές πλατείες και αν έχεις όρεξη για περπάτημα, η πόλη αυτή είναι παράδεισος. Θα τολμήσω να πω ότι ίσως είναι η πιο πράσινη πόλη που έχω δει μέχρι τώρα! Ο συνοδός μας, ο Γιάννης Κουνελάκης, μας ξενάγησε σε μια βόλτα στα κυριότερα μνημεία στο κέντρο της πόλης και μας βοήθησε να προσανατολιστούμε ώστε να μπορούμε να κινούμαστε μόνοι μας. Είναι εύκολη πόλη, με τα πόδια, τα τραμ ή τα λεωφορεία (με εισιτήριο €0,80!) πάει κανείς εύκολα παντού.

Την επόμενη μέρα, **Δευτέρα 18 Μαΐου**, το πρόγραμμα είχε την οροσειρά της **Rila** και το μονοπάτι **Beli Iskar**. Κινούμαστε παράλληλα με τον ποταμό **Ίσκαρ**, γοπετευμένοι από το άφθονο νερό του, τα πάμπολλα γεφυράκια, τα λιβάδια και το δάσος. Λεπτό δεν σταματήσαμε να βγάζουμε φωτογραφίες! Με το σούρουπο επιστρέψαμε στην Σόφια για φαγητό.

Ξημέρωσε η **Τρίτη 19 Μαΐου** και σειρά είχε το όρος **Vitosha**, πολύ κοντά στην Σόφια. Περπατήσαμε ανάμεσα σε τεράστιες οξές και μικρά λιβάδια, είδαμε την θέα της καταπράσινης πόλης από τις ψηλές κεραίες και συνεχίσαμε

κατηφορίζοντας. Ο βαρύς χειμώνας είχε κάνει το μονοπάτι δύσκολο σε μερικά σημεία και χρειαζόταν προσοχή. Το καλύτερο σημείο ήταν ο **καταρράκτης Boyana**, ύψους 15 μέτρων, με το άφθονο νερό του. Έχοντας πανοραμική θέα, καταλήξαμε στην **εκκλησία Boyana**, μνημείο της UNESCO, που κρύβει εκπληκτικές τοιχογραφίες του 13ου αιώνα. Στον κήπο της είδαμε για πρώτη φορά και σεκόγιες, τεράστια δέντρα.

Την επόμενη μέρα, **Τετάρτη 20 Μαΐου**, κατευθυνθήκαμε το **Μπόροβets**. Χιονοδρομικό κέντρο σε πανέμορφα τοπία στην οροσειρά της **Ρίλα**. Εδώ θαυμάσαμε τα τεράστια Μπόρ, μια ποικιλία έλατου, απ' όπου προέρχεται και η ονομασία του τόπου. Κι εδώ άρχισε η περιπέτεια! Το αρχικό σχέδιο ήταν να ανέβουμε με λιφτ μέχρι τα 2.369μ, στον τερματικό σταθμό **Yestrebets** κι από κει στο καταφύγιο. Ύστερα θα ακολουθούσε πορεία ως τις 7 λίμνες και ορειβατική ανάβαση στην υψηλότερη κορυφή των Βαλκανίων, **Musala**, στα 2.925μ για την ορειβατική ομάδα. Όμως τα λιφτ δεν δούλευαν για λόγους συντήρησης. Μετά από κάποιες στιγμές αμηχανίας, η λύση βρέθηκε. Δεν έχει λιφτ, έχει όμως τζίπ! Και να 'μαστε μοιρασμένοι σε κάτι θηριώδη τζίπ που θα μπορούσαν να ανέβαιναν τον «χωμπόδρομο» (ένα κακοτράλο

μονοπάτι ήταν, γεμάτο πέτρες, βράχους και νεροφαγώματα!). Κι εμείς, με την ψυχή στα δόντια, ταρακουνιάμασταν σαν τον φραπέ και κάναμε δεήσεις από μέσα μας! Τα καταφέραμε μια χαρά όμως. Μετά από μισάωρο περπάτημα φτάσαμε στο Καταφύγιο. Το τοπίο μας άφησε άναυδους. Χιόνι! Πολύ χιόνι, παγωμένο, παντού τριγύρω μας και κρύο. Από εδώ η ορειβατική ομάδα ξεκίνησε να φτάσει όσο πιο ψηλά μπορούσε, γιατί ο χρόνος δεν έφτανε, δυστυχώς, για ανάβαση στην κορυφή. Οι υπόλοιποι έκαναν βόλτες τριγύρω και έπιναν ή έτρωγαν κάτι στο καταφύγιο. Εκεί εντυπωσιαστήκαμε από την συνάντηση με μια ομάδα διάσωσης που παρακολουθούσε μαθήματα. Ο εκπαιδευτής τους μας μίλησε σε άσπγα Ελληνικά που τα έμαθε γιατί θαύμαζε την Ελλάδα. Μας ενημέρωσε για την Σχολή και μας είπε ότι **στην Βουλγαρία υπάρχουν 33 οργανωμένες Ομάδες Ορεινής Διάσωσης**. Νιώσαμε σαν φτωχοί συγγενείς αφού εμείς στην Ελλάδα δεν έχουμε ούτε μία. Παρά τις προσπάθειες και τις εκκλήσεις των Συλλόγων και της Ομοσπονδίας Ορειβάσις προς την Πολιτεία, όλες οι υποσχέσεις ήταν ψεύτικα μεγάλα λόγια. Στην επιστροφή, ξανανιώσαμε την αδρεναλίνη των τζίπ και καταλήξαμε στο **Μπόροβets** για φαγητό, περιμένοντας την ορειβατική ομάδα. Αργότερα, κάναμε

στάση στο το χωριό **Sapareva Banya** με τον θερμopίδακά του και επιστρέψαμε στην Σόφια.

Η **Φιλιππούπολη (Plovdiv)** ήταν ο προορισμός μας την **Πέμπτη 21 Μαΐου**. Βρίσκεται στη κεντρική Βουλγαρία στις όχθες του ποταμού Έβρου, τον οποίο οι Βούλγαροι ονομάζουν Μαρίτσα. Είναι μια πανέμορφη πόλη, από τις αρχαιότερες του κόσμου, όπου το Ελληνικό στοιχείο έχει αφήσει έντονα τα ίχνη του. Η ξεναγός μας, η Vania, μας γύρισε σε όλη την παλιά πόλη κάνοντάς μας να θαυμάζουμε κάθε γωνιά και κάθε κτίριο. Νωρίς το απόγευμα ο καιρός μας επιφύλαξε μια καταρρακτώδη βροχή που την ακολούθησε ένας λαμπρός ήλιος.

Παρασκευή 22 Μαΐου και κινούμενοι βόρεια φτάνουμε σε ένα ξεχωριστό σπήλαιο: το **Σπήλαιο Πρόχοντνα (Prohodna Cave)**. Το όνομα σημαίνει τα Μάτια του Θεού, λόγω δύο μεγάλων ανοιγμάτων που έχει, και μοιάζουν με μάτια, που το κάνουν ακόμη πιο εντυπωσιακό. Το εσωτερικό του σπηλαίου είναι τεράστιο, με πολύ καλή ακουστική, αλλά και με αναρριχητικές διαδρομές. Εκεί ανακαλύψαμε ότι υπάρχουν και Οργανωμένες Ομάδες Σπηλαιολογικής Διάσωσης. Εμείς; Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε ένα παραμυθένιο χωριό, τουριστικό

αξιοθέατο όμορφα φτιαγμένο. Εκεί μας πρόλαβε η βροχή. Επιστρέφοντας, σταματήσαμε για φαγητό σε παραδοσιακή ταβέρνα που μας εντυπωσίασε για την οργάνωσή της και τα νόστιμα φαγητά της.

Σάββατο 23 Μαΐου και η ορειβατική ομάδα προσπαθεί να ανέβει στην κορυφή **Τσέρνιβραχ (Tsernibrach)**, 2290μ, του όρους **Βίτοσα**. Ο κακός καιρός και η πυκνή ομίχλη τους αναγκάζουν να επιλέξουν την ασφάλεια από την απεισκευσία, παρόλο που είχαν φτάσει πολύ κοντά. Οι υπόλοιποι επέλεξαν να κάνουν βόλτες στην Σόφια, να επισκεφτούν Μουσεία, που, παρεμπιπτόντως, είναι δωρεάν μετά τις 6μ., ακόμη και εκδηλώσεις με μουσική και χορούς.

Και να που έφτασε η ημέρα της επιστροφής, **Κυριακή 24 Μαΐου**. Πόσο γρήγορα περνάει ο καιρός όταν περνάς καλά! Παίρνοντας το πρωί τον δρόμο της επιστροφής στην Ελλάδα, περάσαμε από το διάσημο **Μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη της Ρίλα**, ακολουθώντας την κοιλάδα του ποταμού Manastirska, σε ένα εντυπωσιακό και καταπράσινο τοπίο στην οροσειρά της Ρίλα. Το Μοναστήρι, στα 1.140 μ, αποτελεί ένα από σημαντικότερα πολιτισμικά, ιστορικά και αρχιτεκτονικά μνημεία της Βουλγαρίας και γενικότερα των

Βαλκανίων. Ήταν εντυπωσιακό, γεμάτο επισκέπτες από όλον τον κόσμο.

Τελευταία μας στάση στην Βουλγαρία το όμορφο χωριό **Μέλνικ ή Μελένικο**, με τις ξεχωριστές πυραμίδες του και τα παλιά γραφικά σπίτια του. Τα όμορφα αρχοντικά, χτισμένα με τη ντόπια μακεδονική αρχιτεκτονική, απλώνονται στις όχθες του χειμάρρου που διασχίζει το χωριό και αποτελούν ουσιαστικά τις δύο γειτονιές του.

Η Ελλάδα μας υποδέχτηκε με καταρρακτώδη βροχή ως την Θεσσαλονίκη. Να είχαμε τέτοιες βροχές κάπου κάπου στην Κρήτη! Η πτήση μας το βράδυ μας έφερε στο Ηράκλειο και η ονειρεμένη

μας εξόρμηση έφτασε στο τέλος της. Είναι πάρα πολλά αυτά που ζήσαμε και είδαμε και δεν μπορούν εύκολα να γραφτούν όλα σε κείμενο, αλλά έχουν καταγραφεί στο μυαλό μας και στην καρδιά μας. Βουλγαρία, σε ευχαριστούμε που μας έδειξες όλες αυτές τις ομορφιές γεμίζοντας την καρδιά και το μυαλό μας!

Ευχαριστώ τον φίλο και συνορειβάτη Γιάννη Κουνελάκη για την πολύτιμη βοήθειά του και όλους τους συμ-μετέχοντες που με την καλή τους παρέα και το κέφι τους συνέβαλαν στο να γίνει αυτή η εξόρμηση του Ε.Ο.Σ. Ηρακλείου μια συναρπαστική ανάμνηση. ■

ΤΑΪΓΕΤΟΣ

Κείμενο - φωτογραφίες: Ελένη Αρνοπούλου

«Άλλοτε, πριν δω τον Ταΐγετο, εθεωρούσα κι εγώ, μαζί με όλους τους άλλους, κατώτερη τη φυλή αυτή, που χάθηκε από το πρόσωπο της γης χωρίς να αφήσει τίποτα για να θυμίζει τη διάβασή της: ούτε ένα ναό, ούτε ένα έργο τέχνης. Τώρα αισθάνομαι ότι οι Σπαρτιάτες άφησαν ως μνημείο τους τον Ταΐγετο, γιατί εμπνεόμενοι από την περήφανη παρουσία του, ύψωσαν την ψυχή τους ίσαμε την ψηλότερη κορυφή του κι έγιναν ένα με αυτόν» λέει ο Κώστας Ουράνης, ενώ για τον Λάκωνα ποιητή Νικηφόρο Βρεττάκο ο Ταΐγετος ήταν ένας «αγαθός γέροντας» ο οποίος του «στάθηκε όπως ο κόρφος της μητέρας του».

Η ονομασία του βουνού, κατά τον Πausanias, έχει μυθολογικές ρίζες και προέρχεται από την Ατλαντίδα Ταΐγέτη, η οποία γεμάτη ντροπή και ενοχές για το αθέλητο ζευγάρωμα της με τον Δία, έδωσε τέλος στη ζωή της πέφτοντας στο γκρεμό του βουνού. Κατά τον Ησίοιο των Αλεξανδρέων η ονομασία του βουνού προέρχεται από τη λέξη «ταΰς» που σημαίνει «μέγας» ή «πολύς». Στην πορεία του χρόνου τούτο το «περιμήκειον όρος» κατά τον

Όμηρο (λόγω του μεγάλου του μήκους) είχε κι άλλες ονομασίες: ο Βιργίλιος τον αναφέρει ως Ταΐγετα, κατά την βυζαντινή περίοδο ονομαζόταν Πενταδάκτυλος (λόγω των πέντε κορυφών που αποτελούν τον κύριο όγκο του), κατά την Φραγκοκρατία ονομαζόταν «Ζυγός του Μελιγού» (από το σλάβικο φύλο των Μελιγγών οι οποίοι κατοικούσαν εκεί μαζί με τους σλαβόφωνους Εζερίτες). Κατά την περίοδο της επανάστασης του 1821 ονομαζόταν «Αγιολιάς ο μακρινός» ή «Ψηλός Αγιολιάς» (από την ψηλότερη κορυφή του τον Προφήτη Ηλία), μέχρι που ξαναπήρε το όνομα Ταΐγετος το οποίο επικρατεί μέχρι σήμερα.

Είναι το μεγαλύτερο, τόσο σε ύψος όσο και σε έκταση, βουνό της Πελοποννήσου: η ψηλότερη κορυφή του (Προφήτης Ηλίας) έχει υψόμετρο 2.407 μ, το μήκος του είναι 115 χλμ, το μέγιστο πλάτος του 30 χλμ και καλύπτει μια έκταση 2.500 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Η χλωρίδα του Ταΐγετου είναι πολύ πλούσια και περιλαμβάνει περισσότερα από 1000 είδη, τα 33 εκ των οποίων είναι ενδημικά της περιοχής και 100 της χώρας μας. Υπάρχουν όμως

και είδη ασιατικής προελεύσεως τα οποία (αν και δεν είναι ενδημικά) είναι πολύ σπάνια τόσο για την Ελλάδα όσο και την Ευρώπη. Τέτοια είδη είναι τα: *aquilegia ottonis* ssp. *Taygeta*, *astragalus taygeteus*, *jurinea taygetea*, *campanula topoliana* ssp. *Tordifolia*, *hypericum taygeteum* κ.ά. Στον Ταΐγετο διακρίνονται τέσσερις ζώνες βλάστησης, που έχουν σχέση με το υψόμετρο: Στα χαμηλά, ως τα 700-800 μ., κυριαρχούν οι μεσογειακοί θαμνώνες (μεσογειακή μακία), με μεγάλη ποικιλία θάμνων και φρυγάνων. Κυρίαρχα είδη είναι τα πουρνάρια, οι κουμαριές, τα σκίνα, τα σφενδάμια, οι γκορτσιές κ.ά. Από τα 700-800 μ. ως τα 1.700-1.800 μ. βρίσκεται η ζώνη των ορεινών κωνοφόρων, με κυρίαρχα είδη το μαυρόπευκο (*pinus nigra*), το έλατο και τον κέδρο. Πιο ψηλά, ως τα 2.000 μ., απλώνεται η λεγόμενη υποαλπική ζώνη, όπου φυτρώνουν μόνο λιγιστά

έλατα και μαυρόπευκα και το έδαφος καλύπτεται από πολυετή, νανώδη φυτά και μικρούς θάμνους. Πάνω από τα 2.000 μ. βρίσκεται πλέον η αλπική ζώνη, όπου δεν υπάρχουν καθόλου δέντρα και μόνο νανώδη, πολυετή φυτά φύονται ανάμεσα στους βράχους και στα πετρολίβαδα.

Είναι ιστορικά επιβεβαιωμένο ότι στα δάση του Ταΐγετου, παλαιότερα ζούσαν αρκούδες, λύκοι, ελάφια, ζαρκάδια, λύγκες και αγριογούρουνα. Σήμερα στα δάση του διαβιούν 19

είδη θηλαστικών μεταξύ των οποίων η αλεπού, ο λαγός, ο σκαντζόχοιρος, το κουνάβι, η νυφίτσα και ο ασβός, και το τσακάλι. Η ορνιθοπανίδα του βουνού εξακολουθεί να είναι πλούσια, περιλαμβάνοντας και αρκετά σπάνια είδη. Από τα 87 είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί, ξεχωρίζουν αρπακτικά, όπως ο φιδαιτός, η γερακίνα, ο χρυσαιτός, ο σπιζαιτός, αλλά και πλήθος στρουθιόμορφων και άλλων πουλιών, όπως κίσσες, κοτσύφια, δρυκολάπτες, φάσες κ.α. Τέλος σημαντική είναι η ερπετοπανίδα του Ταΐγετου, η οποία, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει και δύο σπάνιες σαύρες: την *podarcis peloropnesiaca* και τη *lacerta graeca*, καθώς και την κρασπεδοεχλώνα.

Κατά την εξόρμηση που ο σύλλογός μας διοργάνωσε το διάστημα 6-10 Ιουνίου, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν διαφορετικές

Πενταδάκτυλου, μιας από τις πλέον εμβληματικές ορειβατικές διαδρομές της χώρας. Η πορεία ξεκίνησε από τη θέση Λακόματα πάνω από την Αναβρυτή, σε υψόμετρο περίπου 900 μέτρων. Μέσα από πυκνό ελατόδασος οι ορειβάτες έφθασαν στο αλπικό πεδίο των κορυφών Μαρμαρόκαστρο και Μαρμαρόκαστρο II (2.228 μ.), συνεχίζοντας πάνω στην επιβλητική κορυφογραμμή με πανοραμική θέα προς τη Λακωνική πεδιάδα και τον Μεσσηνιακό Κόλπο.

Ακολούθησαν οι κορυφές Σιδερόκαστρο (2.340 μ.) και Αθάνατη Ράχη (2.360 μ.), ενώ ιδιαίτερη πρόκληση αποτέλεσαν τα εκτεθειμένα βραχώδη περάσματα μεταξύ των δύο κορυφών, που απαιτούν εμπειρία και προσοχή. Η διάσχιση ολοκληρώθηκε μέσω του διασέλου «Πόρτες», της κορυφής Προφήτης Ηλίας (2.407 μ.), του καταφυγίου Βαρβάρα και της βρύσης Μαγγανιάρη. Πρόκειται για

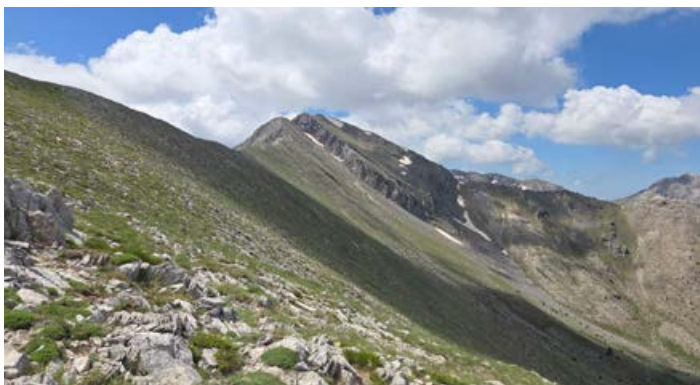
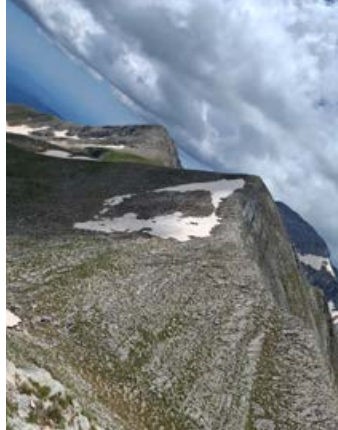
όψεις του ιστορικού αυτού βουνού, μέσα από ξεχωριστές και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους διαδρομές, που συνδύασαν αλπικά τοπία, φαράγγια, παραδοσιακούς οικισμούς, βυζαντινά μονοπάτια και μοναδικά φυσικά μνημεία. Πιο συγκεκριμένα οι διαδρομές που πραγματοποιήσαμε ήταν οι ακόλουθες:

α) Διάσχιση Πενταδάκτυλου - Η κορυφαία ορειβατική πρόκληση: Η πιο απαιτητική και εντυπωσιακή διαδρομή του προγράμματος ήταν η διάσχιση της κορυφογραμμής του

μία αυθεντική αλπική εμπειρία που συγκαταλέγεται στις κορυφαίες διαδρομές του ελληνικού ορειβατικού χώρου.

β) Μυστράς - Ταΐγέτη - Βλαχοχώρι - Μυστράς:

Η δεύτερη διαδρομή ήταν μία από τις πιο όμορφες και κλασικές πεζοπορικές διαδρομές του ανατολικού Ταΐγету. Η κυκλική πορεία, μήκους περίπου 8 χιλιομέτρων και διάρκειας τεσσάρων ωρών, ξεκίνησε από τον ιστορικό Μυστρά και ακολούθησε παραδοσιακά

γ) Παρόρι - Άγιος Παντελεήμονας - Παναγία Λαγκαδιώτισσα - Φανερωμένη - Παρόρι:

Η τρίτη διαδρομή κινήθηκε σε ένα από τα πιο καταπράσινα τμήματα του Ταυγέτου.

Ξεκινώντας από το Παρόρι, οι συμμετέχοντες ακολούθησαν δασικά μονοπάτια μέσα από ελατοδάση και μαυρόπευκα, φθάνοντας στον Άγιο Παντελεήμονα και στη συνέχεια στην ιστορική Παναγία Λαγκαδιώτισσα, ένα από τα σημαντικότερα θρησκευτικά μνημεία της περιοχής. Η πορεία συνεχίστηκε προς την Παναγία Φανερωμένη στα 855 μέτρα υψόμετρο, προσφέροντας υπέροχη θέα προς τη Λακωνία. Η συνολική διαδρομή είχε μήκος περίπου 15 χιλιομέτρων, διάρκεια πέντε ωρών και μέτριο βαθμό δυσκολίας. Η συγκεκριμένη διαδρομή συνδυάζει ιδανικά το φυσικό περιβάλλον, την ιστορία και τη θρησκευτική παράδοση του τόπου.

δ) Φαράγγι των Μύλων - Το υδάτινο στολίδι του βόρειου Ταυγέτου

Η τέταρτη διαδρομή αφορούσε το εντυπωσιακό Φαράγγι των Μύλων, ανάμεσα στο Γεωργίτσι και το Καστόρι.

Πρόκειται για μία από τις ομορφότερες διαδρομές του βόρειου Ταυγέτου, μήκους περίπου 8 χιλιομέτρων και διάρκειας τεσσάρων ωρών, που αναπτύσσεται μέσα σε ένα μοναδικό φυσικό περιβάλλον με πλούσια βλάστηση, άφθονα νερά και ίχνη της παλιάς παραδοσιακής ζωής. Οι πεζοπόροι διέσχισαν ξύλινες γέφυρες, ακολούθησαν τη διαδρομή δίπλα στο νερό, πέρασαν από παλιούς νερόμυλους και φυσικές πηγές, ενώ η πορεία ολοκληρώθηκε στη γέφυρα του ποταμού Κάστορα, παραπόταμου του Ευρώτα. Το φαράγγι αποτελεί ένα πραγματικό φυσικό κόσμημα, όπου το νερό, η βλάστηση και η ιστορία συνθέτουν ένα τοπίο μοναδικής ομορφιάς. Ήταν μια ολοκληρωμένη εμπειρία που θα μείνει για πάντα χαραγμένη στη μνήμη...

(Σημείωση: θερμές ευχαριστίες στα μέλη του Ε.Ο.Σ. Σπάρτης, καθώς επίσης στον Νίκο Μυλωνά και Αριστοτέλη Παπανικολάου για τη συνδρομή τους στην οργάνωση και υλοποίηση της εξόρμησης).

PLEASE LEAVE US A REVIEW

Don't Stop Wondering!

PEZΟΠΟΡΙΑ
RUNNING
ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ
ΑΝΑΡΡΙΚΗΣΗ
ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ
CANYONING
MOUNTAIN RUNNING
ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ

www.MOUNTAINCLUB.GR

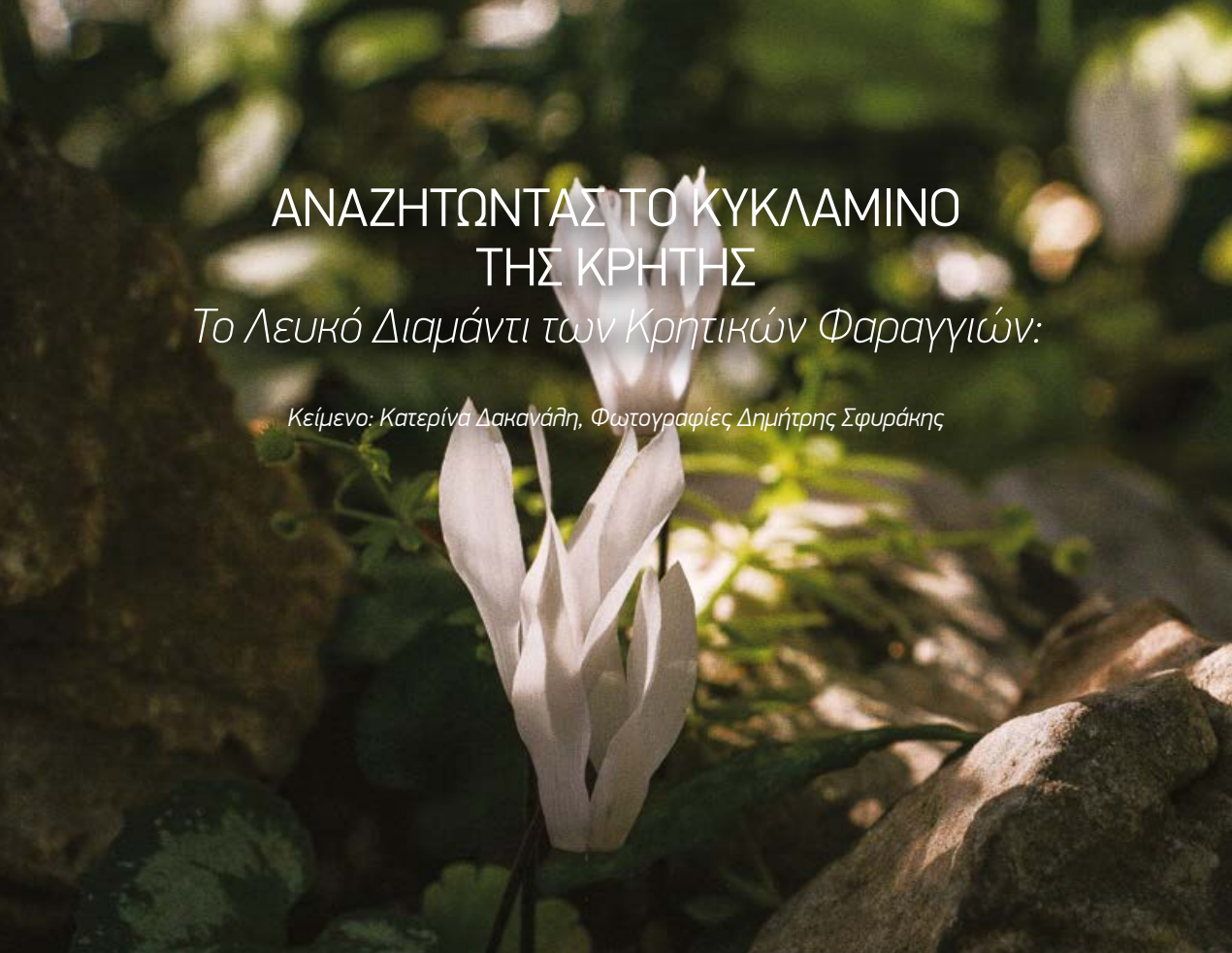
Εβανς 77 • Ηράκλειο Κρήτης
2810 220705 • 6945393970
info@mountainclub.gr
Mountainclub.gr

Columbia
KONG ITALY
THE NORTH FACE
MAMMUT
Buff
FLAT IS BORING
LA SPORTIVA
HH HELLY HANSEN
salomon
LOWE alpine
SALEWA
PETZL
Marmot
Rab
GRIVEL MONT BLANC
Black Diamond
odlo
BEAL
MILO
bridgedale
OCUN
AV AVENTURE VERTICALE
OSPREY
LEKI

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το Λευκό Διαμάντι των Κρητικών Φαραγγιών:

Κείμενο: Κατερίνα Δακανάκη, Φωτογραφίες Δημήτρης Σφυράκης

Για εμάς που ζούμε με ένα σακίδιο στον ώμο και την πυξίδα στραμμένη προς τη φύση, η άνοιξη δεν είναι απλώς μια εποχή· είναι μια πρόσκληση. Είναι η στιγμή που τα βουνά αποτινάσσουν το χειμωνιάτικο πέπλο τους και τα μονοπάτια της Κρήτης μεταμορφώνονται σε έναν ζωντανό καμβά. Ανάμεσα, όμως, στις εντυπωσιακές ορθοπλαγίες και τα άγρια τοπία του νησιού, κρύβεται ένα μικρό, ντελικάτο θαύμα που κάθε πεζοπόρος οφείλει να συναντήσει τουλάχιστον μια φορά στη ζωή του: το **Κρητικό Κυκλάμινο** (*Cyclamen creticum*), ένα πανέμορφο, ποώδες ενδημικό φυτό της Κρήτης και της Καρπάθου που επιλέγει να ανθίσει κόντρα στα άλλα, από τον **Φεβρουάριο μέχρι τον Μάιο**.

Το κρητικό κυκλάμινο είναι μέλος μιας ευρύτερης, συναρπαστικής οικογένειας και αποτελεί ένα από τα πιο ευρέως εξαπλωμένα αυτοφυή είδη στις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου. Το πιο κοινό στην Ελλάδα κυκλάμινο, το «Γραικό» (*Cyclamen graecum*) είναι το κατεξοχήν λουλούδι που σηματοδοτεί τον ερχομό του φθινοπώρου, συμβολίζοντας τη γονιμότητα και την ηρεμία. Με τις πρώτες βροχές, από τον Σεπτέμβριο έως τον Νοέμβριο κάνουν την εμφάνισή τους δημιουργώντας ένα εντυπωσιακό ροζ χαλί

στο έδαφος. Όμως, καθώς ο χειμώνας υποχωρεί, η φύση της μεγαλονήσου κρατά τη δική της, ξεχωριστή έκπληξη.

Καθώς κατηφορίζεις τα πέτρινα σκαλοπάτια στη Σαμαριά, ή καθώς διασχίζεις τη γεμάτη μυρωδιές ρεματιά στο Φαράγγι των Μύλων στο Ρέθυμνο, το βλέμμα σου μαγνητίζεται από το άγριο τοπίο. Κι όμως, η πραγματική μαγεία κρύβεται χαμηλά. Όπως όλα τα άγρια κυκλάμινα, το κρητικό αναπτύσσεται σε ασβεστολιθικά πετρώματα, μέσα στις πιο υγρές, σκιερές σχισμές των βράχων ή κάτω από μεγάλα δέντρα στη σκιά, καθώς αγαπά την υγρασία και τη δροσιά. Τα φύλλα του έχουν ένα πανέμορφο σχήμα καρδιάς. Στην άνω επιφάνειά τους, διαθέτουν μια ασημένια ή γκριζωπή-λευκή ποικιλομορφία, προσθέτοντας τους ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Όταν κοιτάξετε προσεκτικά το σχήμα αυτών των φωτεινών πετάλων, συνειδητοποιείτε ότι είναι στραμμένα και κουνιμένα προς τα πάνω. Όταν τα επιθεωρήσετε, μοιάζουν μάλλον με αυτιά κουνελιού και γι' αυτό ίσως στην Άπω Ανατολή τα αποκαλούσαν μερικές φορές **«Λουλούδι Αυτί Κουνελιού»**. Ένα μάλλον εύστοχο όνομα, αφού σίγουρα δεν μπορείτε να βρείτε ένα πιο ήπιο και ντροπαλό πλάσμα από ένα

κουνέλι. Καθώς ορθώνονται στα χαριτωμένα, τοξωτά τους στελέχη, τα λευκά άνθη τους ανοίγουν προς τα πίσω, κάνοντας τα λουλούδια να μοιάζουν με **πεφταστέρια** που προσγειώθηκαν στο έδαφος. Το όνομα τους, προέρχεται από τη λατινική λέξη *cyclamen*, ρίζα της οποίας αποτελεί η ελληνική λέξη κύκλος, από τους τέλειους κύκλους που κάνουν οι καρποφόροι βλαστοί και η στεφάνη του. Οι αρχαίοι τα ονόμαζαν επίσης χελώνια, επειδή το σχήμα του βολβού της ρίζας τους παραπέμπει σε χελώνα.

Η Αρχαία Μυθολογία και οι Θεραπευτικές Ιδιότητες

Στην ελληνική μυθολογία, το κυκλάμινο δεν ήταν ένα απλό φυτό· θεωρούνταν το λουλούδι της μετάβασης και της εσωτερικής δύναμης. Σύμφωνα με τον μύθο, η Περσεφόνη επέλεξε τα κυκλάμινα για να κοσμήσει τους σκοτεινούς κήπους του Άδη, ακριβώς επειδή είχαν την ικανότητα να επιβιώνουν και να ανθίζουν εκεί που άλλα φυτά μαράζωναν. Έτσι, έγινε παγκόσμιο σύμβολο της ομορφιάς που αντέχει στις πιο δύσκολες συνθήκες.

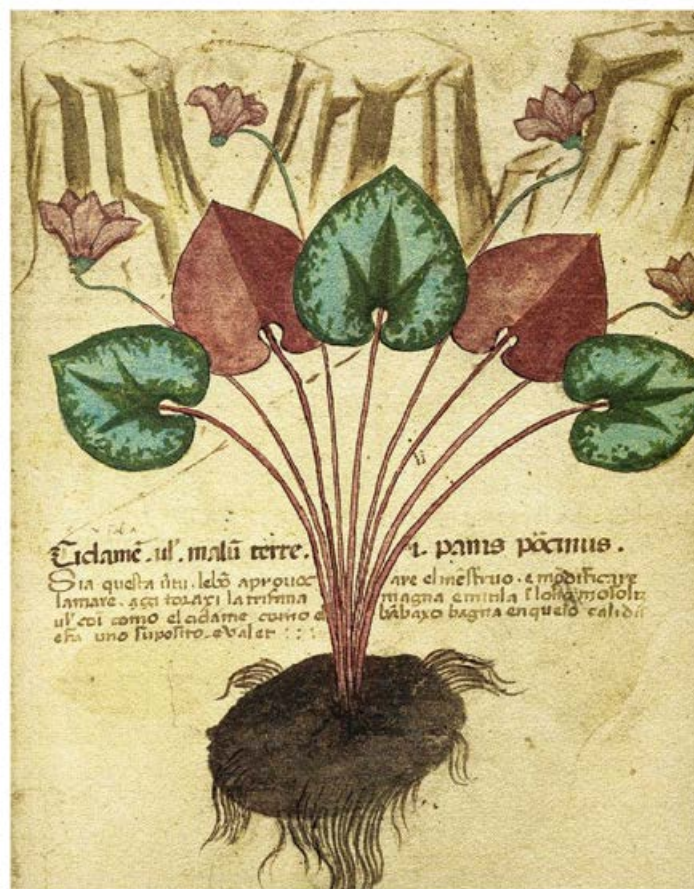
Άλλοι θρύλοι συνδέουν τη γέννηση των αγριολούλουδων με τον θάνατο του Άδωνη. Όταν ο Άρης, μεταμορφωμένος σε κήπρο, τον πλήγωσε θανάσιμα, η Αφροδίτη έτρεξε κοντά

του και τα δάκρυά της ανακατεύτηκαν με το αίμα του, ποτίζοντας τη γη από την οποία φύτρωσαν ευαίσθητα λουλούδια, όπως οι ανεμώνες και τα κυκλάμινα. Αργότερα, ο σπουδαίος γιατρός Διοσκουρίδης καταγράφει τις θεραπευτικές του ιδιότητες κατά των παθογενειών του ρινικού συστήματος και της βλεννογόνου. Στην αρχαία πρακτική ιατρική το χρησιμοποιούσαν ως καθαρτικό, ενάντια στα σκουλήκια των εντέρων, ως γνωστό εμμηναγωγό, αλλά και ως αντίδοτο για το δηλητήριο των φιδιών. Ωστόσο, ο πεζοπόρος πρέπει να είναι προσεκτικός, καθώς η τοξικότητα του φυτού στην πραγματικότητα είναι πάρα πολύ μεγάλη!

Ένας Παγκόσμιος Συμβολισμός Ιερής Αγάπης

Περπατώντας δίπλα του, είναι αδύνατον να μην φέρεις στο μυαλό σου τους στίχους του Γιάννη Ρίτσου: «Κυκλάμινο κυκλάμινο στου βράχου τη σχισμάδα, πού βρήκες χρώματα κι ανθείς, πού μίσχο και σαλεύεις;». Μας θυμίζει ότι η ομορφιά δεν χρειάζεται εύκολες συνθήκες για να λάμψει. Όπως το μικρό αυτό λουλούδι καταφέρνει να φυτρώσει μέσα από την άγονη, σκληρή πέτρα και τον γυμνό βράχο, έτσι και ο άνθρωπος βρίσκει τη δύναμη να επιβιώσει, να ανθίσει και να αναζητήσει την ελευθερία μέσα από τις πιο σκοτεινές και «πέτρινες» περιόδους της ιστορίας του. [1]

¹ Ο Πάννης Ρίτσος έγραψε τη σπουδαία ποιητική συλλογή **«Δεκαοχτώ λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας»** (1968-1970) κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας, ενώ βρισκόταν εξόριστος. Τα ποιήματα αυτά μελοποιήθηκαν από τον **Μίκη Θεοδωράκη** και έγιναν σύμβολα αντίστασης, ελπίδας και ψυχικής αντοχής

Σύμφωνα με το βιβλίο «Genus Cyclamen in Science, Cultivation, Art and Culture» (Το γένος κυκλάμινο στην επιστήμη, την καλλιέργεια, την τέχνη και τον πολιτισμό), που επιμελήθηκε ο Brian Mathew, οι ιστορικές απεικονίσεις κυκλάμινο χρονολογούνται από τον 6ο αιώνα. Εδώ περιλαμβάνεται μια όμορφη αναπαράσταση του καλλιτέχνη Antonio Guainerino da Padova, που χρονολογείται από το 1441.

Ποστόμο η Παναγία δεν είχε ιδέα τις δεχόταν: τη χαρά, το θάρρος που απαιτούνταν, την ευθύνη ή την αγωνία που θα τη συνόδευε. Ήταν τόσο νέα, κι όμως έγινε ένας αληθινός φάρος φωτός και σύμβολο αγάπης. Το κυκλάμινο χρησιμεύει ως υπενθύμιση της θεϊκής αγνότητας, αποδοχής και ταπεινότητας.

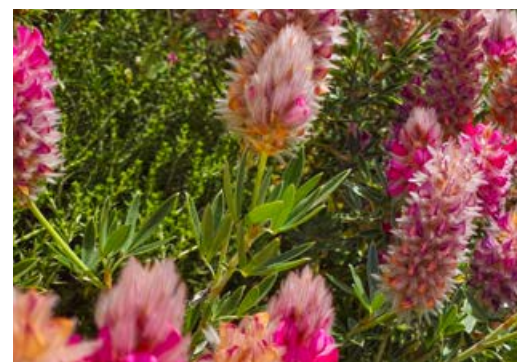
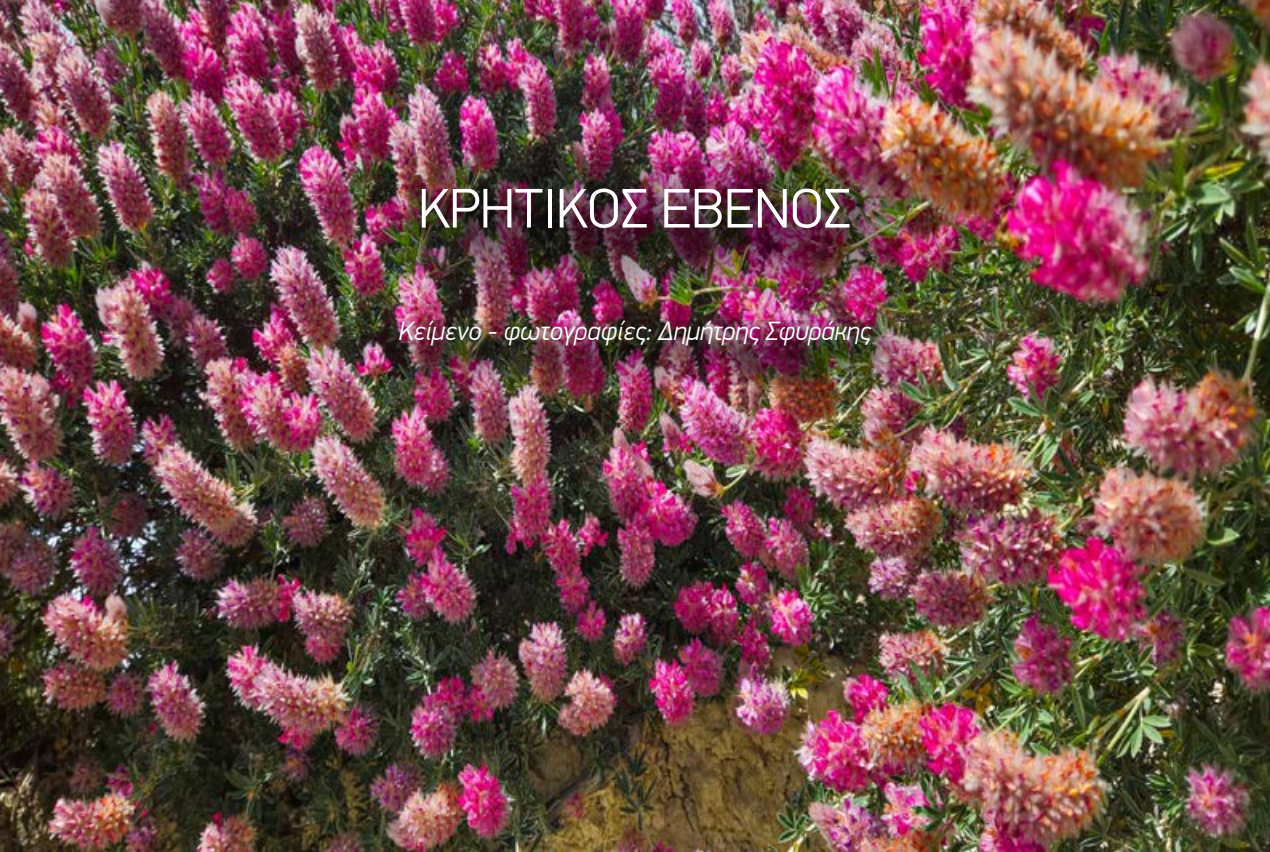
Στην επόμενη ανοιξιάτικη εξόρμησή σας (από τον Φεβρουάριο έως τον Μάιο), θυμηθείτε, όταν το συναντήσετε να χαμηλώσετε την ένταση της φωνής σας, βγάλτε τη φωτογραφική σας μηχανή και αφήστε το να συνεχίσει να κοσμεί το δικό του αυθεντικό σπίτι. Το κρητικό κυκλάμινο δεν ανήκει σε καμία γλάστρα· ανήκει στην ελευθερία των κρητικών βουνών.

Καλές διαδρομές και ραντεβού στα μονοπάτια!

28

ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΕΒΕΝΟΣ

Κείμενο – φωτογραφίες: Δημήτρης Σφυράκης

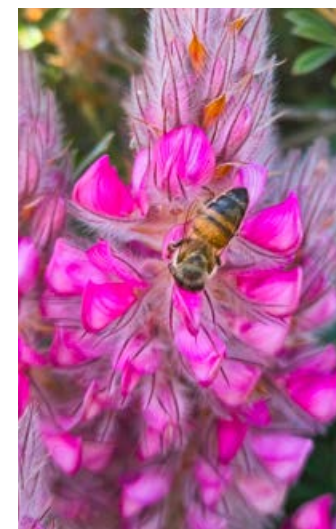
Ένα από τα περίπου 180 ενδημικά φυτά του νησιού μας είναι και ο Κρητικός Έβενος. Πρόκειται για ένα αειθαλή θάμνο μετρίου ύψους ο οποίος απαντάται σε αρκετές περιοχές της ανατολικής Κρήτης κατά κύριο λόγο. Στην δυτική Κρήτη τον συναντάμε σε γκρεμούς φαραγγιών ως χασμόφυτο. Αν και το όνομά του (Έβενος) ίσως παραπέμπει σε δέντρο, όμως δεν έχει καμία απολύτως συγγένεια με το είδος

Διόσπυρος ο Έβενος. Ο τελευταίος είναι ένα υψικόρμιο διακοσμητικό δέντρο της Κεϋλάνης το οποίο μας δίνει ένα πολύ σκληρό ξύλο για επιπλοποιία και είναι αδελφό είδος του Λωτού.

Ο Κρητικός Έβενος είναι φυτό άνυδρο χωρίς απαιτήσεις, ευδοκιμεί σε άγονα εδάφη, διατηρώντας το φύλλωμά του καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ανθίζει προς τα τέλη της άνοιξης και αρχές

καλοκαιριού (τέλη Απριλίου / αρχές Μαΐου έως και τέλη Ιουνίου) με την ανθοφορία του να κρατάει για σχεδόν ένα μήνα. Είναι ο λόγος για τον οποίο η ύπαιθρος – στις περιοχές που φύεται – αποκτά ένα πανέμορφο και έντονο ρόδινο χρώμα. Το φύλλωμά του δε, έχει γκριζοπράσινο χρώμα. (Στην περιοχή του Ίστρου Καλού Χωριού, λίγο μετά τον Άγιο Νικόλαο, υπάρχουν κάποια φυτά τα οποία δίνουν λευκά άνθη).

Κατά το παρελθόν, υπό συνθήκες κυκλικής οικονομίας, όταν η κάθε οικογένεια επεδίωκε να είναι κατά το δυνατόν αυτάρκης, ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο για τους χωρικούς: Ήταν μια εξαιρετικότητα τροφή για τα οικόσιτα κουνέλια και για το λόγο αυτό οι χωρικοί το έκοβαν σε δεμάτια ώστε να τα ταΐζουν με φυσικές τροφές και να διασφαλίζουν το κρέας που χρειαζόταν για την διατροφή τους. Μια άλλη χρησιμότητά του ήταν το γέμισμα των μαξιλαριών και των στρωμάτων με τα άνθη του (ελλείψει βάμβακος ή κάποιου αντίστοιχου υλικού). Συνέλεγαν τα άνθη του, τα αποξήρηναν

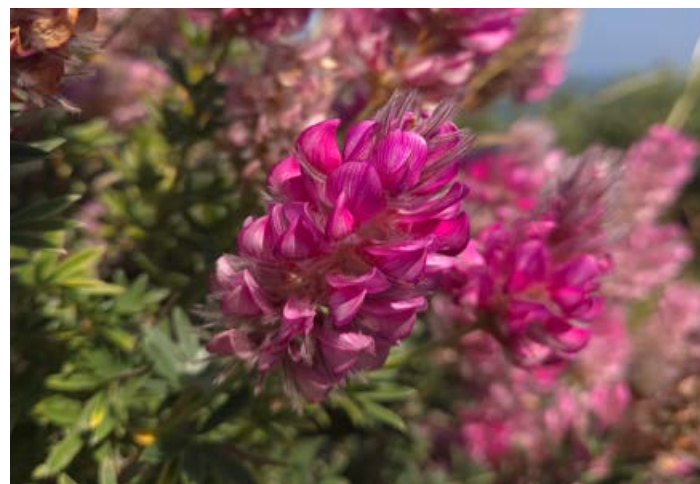

και κατόπιν προχωρούσαν στην πλήρωση μαξιλαριών και στρωμάτων (μέχρι την επόμενη χρονιά οπότε και επαναλάμβαν την διαδικασία). Μια τρίτη χρησιμότητά του (σημαντική και στις μέρες μας) είναι η αντιδιαβρωτική του εδάφους ιδιότητά του: διαθέτει βαθύ και ισχυρό ριζικό σύστημα το οποίο συγκρατεί το χώμα ώστε να μην παρασύρεται από τα βρόχινα

νερά. Για τον λόγο αυτό αποτελεί ένα πρώτης τάξεως υλικό για τα πρανή των δρόμων ώστε με απόλυτα φυσικό τρόπο να αποτρέπεται η διάβρωση του εδάφους.

Ίσως δεν υπάρχει άλλο φυτό της Κρήτης το οποίο να έχει τόσες πολλές διαφορετικές ονομασίες: στην ευρύτερη περιοχή της Ιεράπετρας

και της Στεΐας, για παράδειγμα, θα το ακούσουμε ως κουρμουτσούλι, ενώ άλλες ονομασίες του είναι: πλουμί (σε περιοχές του Ηρακλείου), κουνελόχορτο, αρχοντόξυλο, κατσούλα, ακοζαλιά, αγουλαστράκι κ.α. ■

ΦΟΥΡΟΓΑΤΟΣ

Αϊλуроι των Κρητικών ορέων

Κείμενο, σχέδιο & φωτογραφίες: Άλκης Γκέσκος

Ευρωπαϊκή αγριόγατα διαφεύγει σε λιβάδι, Αντιχάσια όρη

Θερινό βράδυ σε ένα ξέφωτο δάσους, υπό τον έναστρο ουρανό, εισπνέοντας έναν καθαρό, σχεδόν ψυχρό, αέρα που σε κάνει να αισθάνεσαι ζωντανός και υγιής: στιγμές επαφής με τον έξω πανάρχαιο κόσμο που μας περιτριγυρίζει, οι οποίες συνήθως επιφέρουν και μια προσωπική αφύπνιση. Όλο και πιο σπάνια θα τις ζήσει κάποιος άνθρωπος, νύχτα, σε βουνό της Ελλάδος, μακριά από σπίτια και δρόμους... Επιτρεπόντων των συνθηκών, το άναμμα και μιας μικρής φωτιάς για ζέστη ή και ψήσιμο φαγητού, θα φέρει πιο κοντά την παρέα (που για ασφάλεια συνιστάται να υπάρχει) και τη διάθεση για εξιστόρηση. Θα προκαλέσει, όμως, και την προσοχή των γύρω 'άορατων' έμβιων όντων προσελκύοντας κάποια κι εκφοβίζοντας άλλα.

Ένα από αυτά αποτελεί ενσάρκωση της ευκινησίας και της εγρήγορης, εμποτισμένες με το άγριο ένστικτο της επιβίωσης. Καλυπτόμενη από ένα πέπλο μυστηρίου, ακόμα και τώρα, η αγριόγατα δεν θεωρείται συχνό συναπάντημα. Αν

και με εξάπλωση σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα, λίγα είναι γνωστά γι' αυτήν καθώς αποφεύγει τον κίνδυνο. Δεν είναι σίγουρο δε αν υπάρχει καν στην Πελοπόννησο.

Στην Κρήτη, ο "αγριόκατος" ¹ - όπως διασώζει τη δημόδη ονομασία του είδους, το 1980, ο πολύ σπουδαίος φυσιοδίφης Ελευθέριος Πλατάκης (υπάρχει και τοπωνύμιο "αγριόκατα" κοντά στον οικισμό Φουρνή) - έχει κυνηγηθεί σφοδρά από βοσκούς. Παλιότερα δε χωρικοί πουλούσαν, νόμιμα, σε εμπορείους το τομάρι του. Επιβιώνει, ωστόσο, χάρις στην κρυπτική συμπεριφορά και την προφυλακτικότητα που επίσης τον διακατέχουν. Ο κατοικίδιος συγγενής του είναι σαγηνευτικός. Ο ίδιος όμως, ασκεί πάνω μας μια επιπλέον ιδιαίτερη γοητεία ζώντας ελεύθερος στα πιο απόμακρα (ή απρόσμενα!) μέρη που υπάρχουν ακόμα: με σύμμαχο τη νύχτα, κυρίως κατά τη διάρκεια της οποίας δραστηριοποιείται, φαίνεται να αψηφά παράλογους κανόνες και περιορισμούς

τους οποίους κάποιοι με λανθασμένες αντιλήψεις του πολιτισμού προσπαθούν διακαώς να επιβάλλουν στη φύση. Η θωριά της Κρητικής αγριόγατας χαρακτηρίζεται από ανοικτό φαιό-λαδί κοντό τρίχωμα με συνεχείς ή διακεκομμένες ανχές ραβδώσεις (λίγο πιο σκούρες νωτιαία), καθώς και μακριά ουρά που καταλήγει σε δύο-τρεις μαύρους δακτυλίους και φαρδιά μαύρη άκρη. Τα ενήλικα άτομα φαίνεται να έχουν κίτρινα μάτια με πράσινη απόχρωση, ενώ τα ανήλικα κεχριμπαρένια. Οι φύλακες του φαραγγιού της Σαμαριάς έδειχναν, πριν 22 χρόνια, μια θηλυκιά και το επόμενο έτος, μια επιβιώσασα κόρη αυτής. Η τελευταία μεγάλωνε τα δύο κατσούλια της στην άνω συνοικία του ομώνυμου χωριού (κάποιοι μιλούσαν και για πιθανούς πατεράδες, αλλά δυστυχώς δεν είδα ενήλικο αρσενικό). Εντύπωση μου είχε κάνει το πώς από μικρό, το ένα ενέδρευε στα χόρτα πηπνά σε μέγεθος ασελέρου. Οι ενήλικες θηρεύουν, μεταξύ άλλων, πέρδικες και μικρούς λαγούς αλλά και αμνοερίφια..

Αφρικανική αγριόγατα
Felis lybica

Μικρός αγριόκατος, Άνω Σαμαριά

Αν και στο νησί μας οι επιστήμονες την ανακάλυψαν πρόσφατα - από τον δέκατο ένατο αλλά κυρίως μες στον εικοστό αιώνα - οι ντόπιοι άνθρωποι της υπαίθρου δεν την έχασαν ποτέ... Η Ασιατική γιγαί μου θυμόταν - προς μεγάλη μου έκπληξη - ότι στο μαγαζί του πατέρα της, στο Ηράκλειο, φέρναν, μεταξύ άλλων, και δέρματα από "άγριους κάπδες". Εδώ πρέπει να σημειωθεί πως η πρώτη επιστημονική περιγραφή και κατάταξη του Κρητικού πληθυσμού σε υποείδος - της αφρικανικής αγριόγατας - είχε γίνει βάσει δερμάτων από την αγορά των Χανίων το 1905 από τη Δωροθέα Bate, μια πρωτοπόρο Βρετανίδα ερευνήτρια. Λίγες δεκαετίες νωρίτερα (1870), ο Γάλλος γεωλόγος και φυσιοδίφης Βίκτωρ Ραυλίν ανέφερε ότι η "γάτα" ζει σε δάση κατώτερων ζωνών βλάστησης π.χ. κοντά στα Μεσokλά!

Οι ειδικοί από παλιά θεωρούν πως οι αγριόγατες της Κρήτης είναι λίγο ως πολύ υβρίδια με κατοικίδιες γάτες. Λαμβάνοντας υπόψη τη διαχρονική ύπαρξη αδέσποτων "φουρόγατων" (φουρεύω: εκ της λέξεως furia = μαίνομαι, αγριεύω ²), πιθανότατα, αυτό ισχύει: Η Bate είχε γράψει ότι οι γάτες γίνονται ημιάγριες όταν τα χωριά εγκαταλείπονται εξαιτίας γεγονότων. Σήμερα ερμηνώνουν το χειμώνα οι παραθαλάσσιοι προορισμοί είτε είναι οικισμοί, όπως η Πλάκα, είτε παραλίες όπως της Γαύδου, οδηγώντας ξανά στην εκδήλωση, στα "παρπημένα ... παιδιά", όποιων άγριων συμπεριφορών επιβίωσης κι αναπαραγωγής έχουν κληρονομήσει. Ας μην ξεχνάμε ωστόσο πως, γενετικά αγριόκατοι κι αγριόκατες

επηρεάζονται αρνητικά από τον υβριδισμό, πολύ λιγότερο από όσο οι ηπειρωτικοί πληθυσμοί της Ευρώπης καθώς τα Κρητικά άτομα ανήκουν στο αφρικανικό είδος από το οποίο προέκυψαν και οι κατοικίδιοι συγγενείς τους.

Πηγαίνοντας πίσω στο χρόνο, σύμφωνα με θεωρία του εκλιπόντος Ιταλού ζωολόγου κι ειδικού στις αγριόγατες Bernardino Raghi που αφορά τα νησιά της Μεσογείου, οι πρώτες εξημερωμένες γάτες που μας ήρθαν - πιθανώς από την Αίγυπτο ή τη Λιβύη - μάλλον δεν διέφεραν, εμφανισιακά τουλάχιστον, σε τίποτα από τους άγριους προγόνους τους.

Έτσι, οι μεγαλόσωμες αγριόγατες της Κρήτης προέρχονται, λογικά, κυρίως από κάποιες από τις πρώτες κατοικίδιες που έγιναν "φουρόγατες" (το νωρίτερο, ίσως, κατά την Μεσομινωική περίοδο τότε που γάτες πρωτασπικονίστηκαν σε σφραγιδολίθους - τα παλιότερα επιβεβαιωμένα οστά γάτας από ανασκαφή είναι της Γεωμετρικής Εποχής). Η διαλεύκανση της καταγωγής πάντως δεν είναι απλή, καθώς το Κρητικό υποείδος cretensis της Αφρικανικής αγριόγατας Felis lybica ³ έχει, για παράδειγμα, ουρά παρόμοια με της Ευρωπαϊκής αγριόγατας Felis silvestris! Η φυσική επιλογή μες στο οικοσύστημα της Κρήτης έχει διατηρήσει πολλά από τα άγρια γνωρίσματα αφού

Αδέσποτη γάτα λαγοκοιμάται, Ηράκλειο

¹ Η λέξη κάτα ή κάττα είναι λατινογενής. Οι αρχαίοι Έλληνες την ονόμαζαν αϊλουρο και ίσως και γαλή.

² Γλωσσικά παρατηρήσεις του δικηγόρου Νικ. Αντ. Παπαδάκη (Κρητικός Αστήρ 10, έτος 1ο (31/3/1907), σελ. 78).

³ Ορισμένοι επιστήμονες ταξινομούν τον αγριόκατο ως υποείδος της Ευρωπαϊκής!

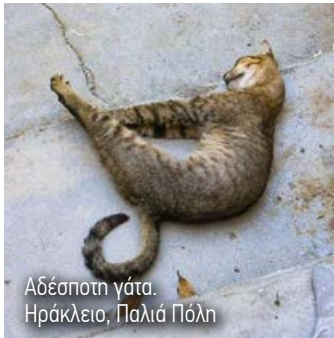
Ευρωπαϊκές αγριογάτες με θήραμα, ταμιευτήρας λίμνης Βοιβηίδος

Κατοικίδια γάτα σε ορεινό χωριό της Θεσσαλίας

Νεαρή ενήλικη αγριογάτα στην κοίτη του Σαμαριανού ποταμού

Αδέσποτη γάτα. Ηράκλειο, Παλιά Πόλη

Ορεινό μεικτό δάσος, Πίνδος

που επικράτησαν). Η σχετικά εύκολη, δε, επιτυχής διασταύρωση της Ευρωπαϊκής όπως και της Αφρικανικής αγριογάτας με κατοικίδια, δείχνει ότι, ουσιαστικά, τα δύο είδη συνιστούν διαφοροποιημένα, σε μεγάλο βαθμό, υποείδη του ίδιου βιολογικού είδους⁴.

Η αγριογάτα στην Κρήτη αποτελεί τον κορυφαίο κερσαίο σαρκοφάγο θηρευτή. Είναι σημαντικός κρίκος του τροφικού πλέγματος του νησιού ελέγχοντας πληθυσμούς τρωκτικών σε αγροτικές - και μη - περιοχές. Στα μέσα της δεκαετίας του 90, επιστημονικές αποστολές επιβεβαίωσαν πως απαντάται και στους τρεις μεγάλους ορεινούς όγκους: Λασιθιώτικα, Ψηλορείτη και Λευκά Όρη. Πρόπερι, ερευνητές από το Πανεπιστήμιο Κρήτης ανακοίνωσαν, βάσει προγράμματος καταγραφής, πως το είδος διαβιεί εκεί σε σχετικά μεγάλες πυκνότητες. Ως εκ τούτου θα σκεφτεί κανείς, πως δεν αποκλείεται άτομα να κινούνται και σε μικρότερα βουνά. Οι ορειβάτες που συμμετέχουν συχνά σε πεζοπορίες στα μονοπάτια και τις γιδοστράτες των Κρητικών ορέων έχουν, λοιπόν, αυξημένη την πιθανότητα να συναντήσουν ίχνη της ή και την ίδια.. (πιο πιθανό, βέβαια, είναι να τους δει μόνον αυτή!) ■

άτομα 'του σαλονιού', με σημαντικά λιγότερες ικανότητες στο να σκοτώσουν θηράματα και να αποφύγουν τον άνθρωπο ή/ και να αντιμετωπίσουν ανταγωνιστές και θηρευτές, θα αποβιώσουν αφήνοντας λιγότερους ως καθόλου απογόνους. Με ανάλογο σκεπτικό, δεν αποκλείεται ο υβριδισμός να εισάγει και χρήσιμα αλληλόμορφα στις άγριες γάτες της Κρήτης χάρις στα οποία αυτές προσαρμόζονται

περαιτέρω στους βιότοπους της Μεγαλονήσου που διαφέρουν, π.χ. στο κλίμα και τη βλάστηση, εκείνων της βορείου Αφρικής. Παραδείγματος χάριν, γάτες κατοικίδιας *Felis catus*, προερχόμενες από υβριδισμούς με Ευρωπαϊκές αγριογάτες, ίσως έφεραν τις - κατάλληλες για ισορροπία στα κακοτράχαλα μέρη - παχιές ουρές στον Κρητικό πληθυσμό.. (μπορεί όμως αυτό να είναι, απλά, αποτέλεσμα μεταλλάξεων

⁴ Σε κάθε περίπτωση, το σωστό είναι οι αδέσποτες κατοικίδιας να στερώνονται. Επιπλέον, να μην απελευθερώνονται σε φυσικές εκτάσεις διότι δεν παύουν να αποτελούν ασαφείς θηρευτές άγριων, απειλούμενων και μη, θηλαστικών, πτηνών, ερπετών κ.ά. Ενδεικτικά, στη Βόρειο Ελλάδα, το 2025, εξοντώθηκε αποικία του προστατευόμενου λαγόγυρου (εδαφόβιο είδος σκίουρου) σε έκταση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου από μία μόνο γάτα.

Εκπτώσεις για τα μέλη του ΕΟΣ Ηρακλείου

Με την επίδειξη του Δελτίου Μέλους του Ορειβατικού Συλλόγου Ηρακλείου (Ορειβατική Ταυτότητα), τα μέλη του Συλλόγου μας μπορούν να επωφεληθούν από τις εκπτώσεις που προσφέρουν οι παρακάτω επιχειρήσεις της πόλης μας στα είδη τους. Το Δελτίο Μέλους δίνεται ελεύθερα σε όλα τα μέλη με την προσκόμιση μιας φωτογραφίας τους και την τακτοποίηση της συνδρομής τους για το τρέχον έτος.

Οι επιχειρήσεις είναι οι εξής:

	ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Οπτικά Αντωνάκης Ηράκλειο - Οδός 1866 αρ.109 www.antonakaki-optics.gr	25% έκπτωση σε όλα τα είδη εκτός από τους φακούς επαφής και τα υγρά φακών επαφής.
	ΚΑΒΟΣ ΣΠΟΡ Λ. 62 Μαρτύρων 11 - Ηράκλειο	10% ΕΚΠΤΩΣΗ σε είδη κάμπινγκ
	WOODLAND • Γ. Μαρνελάκης Στρατιωτικά και Είδη Σπορ Έβανς 8 - Ηράκλειο	10% έκπτωση σε όλα τα είδη 7% στα είδη POLO Δεν συγχωνεύονται δύο εκπτώσεις μαζί.
	ΑΡΤΕΜΙΣ ΣΠΟΡ • Είδη Κυνηγιού Λ. 62 Μαρτύρων 134 - Ηράκλειο	10% έκπτωση σε είδη ορειβασίας και κάμπινγκ.
	ΠΕΡΒΟΛΑΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΕ Είδη Κυνηγιού Πλατεία Νικηφ. Φωκά 7, Ηράκλειο	10% έκπτωση σε όλα τα είδη που δεν έχουν ήδη άλλη έκπτωση.
	MOUNTAIN CLUB • Goufas Έβανς 77 - Ηράκλειο	10% έκπτωση σε όλα τα είδη.
	ΚΑΖΑΛΙ • www.kazali.gr Κορωναίου 5 - Ηράκλειο	10% έκπτωση στα κανονικά τμήματα.
	DELTAGRAPHIX Κονδυλάκη 2 - Ηράκλειο www.deltagraphix.gr	10% έκπτωση σε όλες τις υπηρεσίες εκτύπωσης.

ΕΚΔΟΣΗ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Για την έκδοση Ορειβατικής Ταυτότητας χρειάζεται μόνο να προσκομίσετε μια φωτογραφία σας στη Γραμματεία του Συλλόγου.

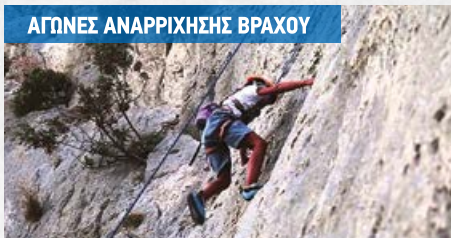

Από τη Φύση δεν παίρνουμε τίποτα
παρά μόνο φωτογραφίες,
και δεν αφήνουμε πίσω μας τίποτα
παρά μόνο πατημασιές
και σταγόνες ιδρώτα!!

Τα νέα μας

- Ο Σύλλογός μας συνεχίζει τη διοργάνωση σχολών για τα μέλη του. Στόχος μας παραμένει η διοχέτευση της ορειβατικής γνώσης, παιδείας και συνειδησίας σε όλο και περισσότερους ανθρώπους. Διοργανώνουμε λοιπόν σχολές κατάβασης φαραγγίων / canyoning (αρχαρίων & αυτονόμων), αναρρίκησης βράχου αρχαρίων, καθώς και ορειβασίας / χειμερινού βουνού. Μπορείτε να εκδηλώσετε το ενδιαφέρον σας μέσω της ιστοσελίδας μας και να συμμετέχετε.
- Το Καταφύγιο Πρίνος του Συλλόγου μας χρειάζεται την συνδρομή εθελοντών και φίλων του προκειμένου να έχει εύρυθμη λειτουργία. Για το σκοπό αυτό έχουμε δημιουργήσει μια ομάδα εθελοντών μέσω της πλατφόρμας Messenger. Πέραν αυτής όμως μπορείτε να επικοινωνήσετε με το σύλλογο ή τον υπεύθυνο καταφυγίου. Είστε όλοι ευπρόσδεκτοι για εθελοντική εργασία. Σας χρειαζόμαστε!
- Με βάση την ορειβατική δράση του 2025 ο Σύλλογός μας κατατάχθηκε στην 5η θέση πανελληνίως (από την 7η το 2024). Στοιχεύουμε ακόμα ψηλότερα και μπορούμε να το πετύχουμε! Είναι σημαντικό λοιπόν τα μέλη μας να μας δίνουν τη δράση τους - ορειβατική, πεζοπορική και αναρριχτική.
- Έχουμε οργανώσει αγωνιστικά τμήματα αναρρίκησης βράχου και αγωνιστικής αναρρίκησης (έχοντας ήδη περισσότερους από 40 αθλητές και στα δύο αγωνίσματα). Έχουμε ήδη πολύ σημαντικές αγωνιστικές διακρίσεις και συνεχίζουμε να δουλεύουμε στην περαιτέρω ανάπτυξη των αθλητών μας τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο.
- Συμμετέχουμε ενεργά σε κάθε προσπάθεια υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος και της υπαίθρου χώρας. Σε αυτή την κατεύθυνση στηρίζουμε την προσπάθεια κατά των νέων πυλών υψηλής τάσης που θα διασχίζει την Κρήτη, αλλά και την εγκατάσταση αιολικών πάρκων στα βουνά μας.

ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗΣ ΒΡΑΧΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗΣ

ΣΧΟΛΗ CANYONIG

ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ

- Οι συμμετέχοντες στις αναβάσεις γνωρίζουν τους κινδύνους της ορειβασίας και αποδέχονται ανεπιφύλακτα ότι φέρουν την ευθύνη σε περίπτωση ατυχήματος.
- Ο αρχηγός της εκάστοτε ανάβασης δικαιούται να κάνει επιλογή των συμμετεχόντων για λόγους ομαδικής ή ατομικής ασφάλειας.
- Το πρόγραμμα των αναβάσεων ενδέχεται να προσαρμοστεί ανάλογα με τις απρόβλεπτες πολλές φορές καιρικές συνθήκες, τη δυσκολία των διαδρομών και τις δυνατότητες των συμμετεχόντων.
- Οι ώρες πορείας που αναφέρονται σε κάθε ανάβαση είναι ενδεικτικές, αναφέρονται σε μέσο ορειβατικό περπάτημα, είναι συνολικές (ανάβαση - κατάβαση) και προφανώς χωρίς τις απαραίτητες στάσεις.
- Πληροφορίες για τις αναβάσεις παρέχει ο εκάστοτε αρχηγός από Δευτέρα έως Παρασκευή πριν την εξόρμηση 20:30 - 22:30 στα εντευκτήρια του Συλλόγου.
- Δηλώσεις συμμετοχής στις αναβάσεις κατά προτίμηση μέχρι Πέμπτη στις 22:30. Ακυρώσεις δηλώσεων συμμετοχής γίνονται δεκτές μέχρι Παρασκευή βράδυ στις 22:00. Αν κάποιο μέλος δηλώσει συμμετοχή σε εξόρμηση και τελικά δεν συμμετάσκει, υποχρεούται να πληρώσει το αντίτιμο συμμετοχής, γιατί δεσμεύει τις θέσεις του λεωφορείου και ο Σύλλογος ζημιώνεται οικονομικά.
- Τα προσωπικά δεδομένα των μελών του ΕΟΣ Ηρακλείου παραμένουν ασφαλή στον Σύλλογο και χρησιμοποιούνται μόνο για τις ανάγκες του Συλλόγου.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας και Αναρρίκησης.

- Διεύθυνση: Δικαιοσύνης 53 - Τ.Κ. 712 02 - Ηράκλειο
- Τηλ.: 2810 227609 (20:00 - 22:00) • Κιν.: 6971 535328 (μόνο Σαββατοκύριακο)
- www.eos-her.gr www.facebook.com/eosheraklion • e-mail: info@eos-her.gr

IBAN ΕΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ: ALPHA BANK: GR76 0140 6610 6610 0233 0001 166

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ: GR05 0171 9120 0069 1215 4711 881

Follow Us
@eos_her

